

Schoolplan 2006-2010

De Springplank



Nederlandse School Vereniging
Nicaragua

**Managua, NICARAGUA
MEI 2006**

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 De functie van het schoolplan.....	1
1.1 Doelen en functies van ons schoolplan.....	1
1.2 De totstandkoming en status van ons schoolplan.....	1
1.3 Gerelateerde documenten en bronnen.....	1
Hoofdstuk 2 Context en missie: de opdracht van de school.....	3
2.1 De school in haar specifieke situatie.....	3
2.2 Leerlingen- en ouderpopulatie en NTC Richtingen.....	3
2.3 De missie van de school: waar staat de school voor.....	4
2.4 Externe ontwikkelingen: wat er op ons af komt	4
2.5 Sterkte/zwakte analyse van de school.....	5
2.6 Onze visie: de gewenste kwaliteit.....	6
2.7 Beleidsvoornemens/plannen.....	7
Hoofdstuk 3 Het onderwijsleerproces.....	8
3.1 Het onderwijsaanbod: doelen en methoden.....	8
3.1.1 Doelstelling en onderwijsplanning voor NTC Richting 1 en 2.....	9
3.1.2 Doelstelling en onderwijsplanning voor NTC Richting 3.....	11
3.1.3 Nederlandse cultuur	13
3.2 Leertijd.....	13
3.3 Didactisch handelen en pedagogisch klimaat.....	14
3.3.1 Omgaan met verschillen.....	15
3.3.2 Interactief taalonderwijs.....	16
3.3.3 Woordenschatonderwijs.....	16
3.3.4 NTC en ICT.....	17
3.4 De zorg voor de leerling.....	17
3.4.1 Algemeen.....	17
3.4.2 Signalering.....	18
3.4.3 Diagnostisering.....	18
3.4.4 Speciale begeleiding.....	18
3.4.5 Evaluatie.....	19
3.5 Beleidsvoornemens.....	19
Hoofdstuk 4 Ondersteunende processen.....	21
4.1 Bestuurlijke organisatie.....	21
4.2 Financieel beleid.....	21
4.3 Huisvesting.....	22
4.4 Personeelsbeleid.....	22
4.5 Veiligheidsbeleid.....	23
4.6 Klachtenregeling.....	23
4.7 Oudercontacten.....	23
4.8 Externe contacten: netwerkvorming.....	23
4.9 Beleidsvoornemens.....	24
Hoofdstuk 5 Integrale zorg voor kwaliteit.....	25
5.1 Bepaling van de kwaliteit (diagnose).....	25
5.2 Formuleren van prioriteiten en doelen.....	26
5.3 Ontwikkelen van een verbeterplan.....	26
5.4 Uitvoeren en evalueren van een verbeterplan.....	26
5.5 Borgen van kwaliteit.....	27
Hoofdstuk 6 Samenvattende beleidsvoornemens voor de komende vier jaar.....	28
Bijlage 1 Eisen die wet- en regelgeving aan het schoolplan stelt.....	30
Bijlage 2 Relevante tekstdelen uit de Bekostigingsbeschikking van de Stichting NOB 32	
Bekostigingsbeschikking Stichting NOB, 9 juli 1999	32

Bijlage 3 Formulier 'Vaststelling van schoolplan'	33
Bijlage 4 Herziene kerndoelen basisonderwijs Nederlands	34
Bijlage 5 Overzicht tussendoelen beginnende geletterdheid.....	36
Bijlage 7 Kerndoelen Cultuur.....	42
Bijlage 8 Intake en planning NTC-onderwijs.....	45
Bijlage 9 Onderwijskundig rapport.....	47
Bijlage 10. Handelingsplan.....	56

Bijlagen

Hoofdstuk 1 De functie van het schoolplan

1.1 Doelen en functies van ons schoolplan

Het schoolplan is er in de eerste plaats voor de scholen zelf. Bij het opstellen van het schoolplan denkt men opnieuw na over doelstellingen en prioriteiten. Dat geeft houvast bij initiatieven in de school die erop gericht zijn om de kwaliteit van het onderwijs te handhaven en verbeteren. Het schoolplan heeft dus vooral de functie van beleidsdocument; hiermee willen wij voor de periode 2006-2010 onze voornemens vaststellen met betrekking tot:

- onderwijskundig beleid,
- personeelsbeleid,
- beleid met betrekking tot bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs (kwaliteitszorg),
- financieel beleid
- strategisch beleid ten aanzien van onderwijs aanbieden buiten Managua

In het schoolplan kunnen wij het beleid zo vaststellen dat het gebruikt kan worden voor planmatige schoolontwikkeling en als uitgangspunt voor de operationele planning per schooljaar. Een ander doel van het schoolplan is het op gang brengen van een dialoog over de kwaliteit van het onderwijs en over het onderwijsbeleid van de school. Het schoolplan is het resultaat van een dialoog tussen de directie en het bestuur van de school. Ook de ouders zijn hierbij betrokken.

Tenslotte is het schoolplan ook bedoeld als verantwoording aan de Stichting Nederlands Onderwijs Buitenland (Stichting NOB) en de Nederlandse overheid en dient te voldoen aan de wettelijke eisen, zie bijlage 1 en 2. Het schoolplan wordt in ontvangst genomen door de Onderwijsinspectie en bij schoolbezoek getoetst aan de werkelijke situatie.

1.2 De totstandkoming en status van ons schoolplan

In januari 2006, na het ontvangen van het Inspectierapport van de Inspectiemissie van November 2005 is begonnen met het schrijven van dit schoolplan. Allereerst hebben zowel bestuur als leerkracht het zelfevaluatie instrument ingevuld. Uitgaande van het raamschoolplan van de Stichting NOB hebben het bestuur en leerkracht overlegd over aanvullingen en aanpassingen op ons vorige schoolplan. Er zijn keuzes geformuleerd voor veranderings- c.q. verbeteringsonderwerpen voor de volgende vier jaar en er is een trajectplanning gemaakt ten aanzien van de keuzes. De Algemene Ledenvergadering heeft instemming verleend en het bestuur heeft het schoolplan vastgesteld op 2 juni 2006. Voor de vaststelling van het schoolplan, is de voorgeschreven procedure gevolgd met behulp van bijlagen 3.

1.3 Gerelateerde documenten en bronnen

In het schoolplan zal een aantal malen worden verwezen naar reeds bestaande procedures, beleidsstukken en afspraken. Het gaat daarbij om:

- de jaarlijkse schoolgids; geeft aan hoe in het betreffende schooljaar aan het schoolplan gewerkt wordt;
- het zelfevaluatie-instrument van SNOB
- Het Inspectierapport van het Ministerie van Onderwijs (januari 2006).

Tussen schoolgids en schoolplan zijn – ook al zijn er duidelijke verschillen – belangrijke verbanden. Het belangrijkste verbandspunt is dat beide een middel zijn binnen het kwaliteitszorgsysteem van de leslocatie. Hierbij wordt zowel uitgegaan van door de wetgever gestelde doelen – kerndoelen bijvoorbeeld – als van door de school zelf vastgestelde missie en verbeterdoelen. Die verbeterdoelen vallen uiteen in twee categorieën:

- a verbeterdoelen op de middellange termijn, die in het vierjarig **schoolplan** zijn uitgezet. Dit schoolplan vormt als het ware de opslagplaats van te verbeteren onderwerpen;
- b de verbeterdoelen die in het komende schooljaar prioriteit krijgen en onder de kop 'Doelen en resultaten van het onderwijs' vermeld worden in de **schoolgids**. In de volgende schoolgids blikt de school terug en geeft ouders informatie in hoeverre de in de vorige schoolgids gestelde verbeterdoelen ook inderdaad bereikt zijn.

Evaluatie en bijstelling van ons plan

Jaarlijks zullen de veranderings- en verbeteringsonderwerpen van het desbetreffende schooljaar worden geëvalueerd door leerkracht(en) en bestuur. In de jaarlijkse schoolgids zal hierover worden gerapporteerd. In het schooljaar 2009-2010 zal het volledige schoolplan worden geëvalueerd en worden herschreven cq. aangepast. Daarbij zullen alle geledingen – dus ook de ouders en de leerlingen – worden betrokken.

Hoofdstuk 2 Context en missie: de opdracht van de school

2.1 De school in haar specifieke situatie

De school “De Springplank” bestaat sinds 1997, is geregistreerd bij het verenigingsregister van Kamer van Koophandel, en aangesloten bij de Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland. De school functioneert onder de verantwoordelijkheid van de Nederlandse School Vereniging Nicaragua (NSVN), waarvan de Algemene Leden Vergadering het hoogste orgaan is. Uit deze leden wordt het bestuur gekozen, dat belast is met de supervisie en het aansturen van de school. Het bestuur treedt tevens op als werkgever.

Vanaf augustus 2006 is de school gehuisvest in de Nederlandse Ambassade in Managua, dit is een unicum in de wereld waar we zeer trots op zijn.

De lessen op de Nederlandse School vinden plaats na afloop van de lessen op de reguliere dagschool. Het onderwijs op de NTC-school wordt bepaald door het specifieke karakter ervan. Het is een deel van het totale primair onderwijs dat het kind wordt aangeboden. Voor de kinderen die de NTC-school bezoeken, is door de ouders veelal bewust gekozen voor het Nederlands als moedertaal en voor Nederland als het land waarmee speciale emotionele en culturele banden onderhouden worden. Het onderwijs en daarmee de school, heeft daarom een belangrijke taak als centrum van de Nederlandse taal en cultuur. Veel kinderen zullen na zekere tijd naar Nederland terugkeren om daar hun schoolloopbaan voort te zetten.

2.2 Leerlingen- en ouderpopulatie en NTC Richtingen

Het NTC-onderwijs kenmerkt zich door een grote diversiteit in leeftijdsgroepen en taalniveaus. Op basis van de doelstellingen van ons onderwijs wordt onderscheid gemaakt tussen NTC Richting 1, 2 en 3. Terwijl de afgelopen vier jaar het aantal leerlingen schommelde rond de 25, zal de komende vier jaar de leerlingenpopulatie rond de 20 leerlingen liggen, waarvan een aanzienlijk deel buiten Managua woont en waarvoor een special onderwijsaanbod ontwikkeld gaat worden

De ouders van de kinderen hebben in het algemeen een werkgever op het gebied van ontwikkelings-samenwerking (o.a. de Nederlandse Ambassade, de Delegatie van de Europese Unie, SNV Nederlandse Ontwikkelingsorganisatie) of wonen permanent in Nicaragua. Met uitzondering van de laatste categorie is de gemiddelde verblijftijd in Nicaragua 4 jaar.

De leerlingen komen uit en gaan naar Nederland of een andere buitenlandse standplaats (van de ouders) en volgen daar regulier of internationaal onderwijs.

De meeste leerlingen vallen in de NTC richtingen 1 en 2. Sinds 2005/2006 is de interesse voor NTC Richting 3 toegenomen, reden waarom het onderwijsaanbod in deze Richting zal worden gehandhaafd.

NTC Richting 1: Is gericht op directe aansluiting bij onderwijs in Nederland en moet een terugkeer in Nederlandse onderwijs faciliteren. Binnen deze richting wordt toegewerkt naar de kerndoelen van de Nederlandse taal en de tussendoelen zoals geformuleerd voor de verschillende jaargroepen. Bij deze leerlingen is Nederlands de dominante taal in de thuissituatie; daarnaast spreken zij de dagschooltaal (engels of spaans) en eventueel de taal van het land (spaans). De woordenschat zal daarom variëren en het schriftelijk taalgebruik zal beïnvloed zijn door het onderwijs in de dagschooltaal.

NTC Richting 2: Doel is het zo goed mogelijk op peil houden van de Nederlandse taal, met het oog op een eventuele terugkeer naar Nederland. Bij deze leerlingen wordt doorgaans met één van de ouders Nederlands gesproken en de taal van de andere ouder valt vaak samen met de dagschooltaal. Deze taal zal de dominante taal zijn binnen het gezin. Kerndoelen en tussendoelen voor verschillende jaargroepen worden op een maximale afstand van twee jaar gevolgd. Deze kinderen zullen thuis wel Nederlands spreken, maar over het algemeen zal in het gezin een andere taal dominant zijn. De nadruk in NTC-

onderwijs zal in dit geval liggen op het bereiken van een zo hoog mogelijk niveau van mondelinge taalvaardigheid.

NTC Richting 3: Deze leerlingen leren Nederlands als vreemde taal, met het oog op een eventuele integratie in de Nederlandse samenleving. Het leerstofaanbod is gericht op de gewenste taalontwikkeling voor deze leerlingen gezien hun startniveau. Het betreft kinderen die thuis geen Nederlands spreken en de taal ook nog niet of nauwelijks beheersen.

Bij de intake wordt getracht een zo goed mogelijk beeld te krijgen van het Nederlandse-taalniveau van het kind. Vervolgens wordt hij of zij uitgenodigd om één of meerdere proeflessen bij te wonen, zodat de leerkracht kan bepalen wat het niveau is van de leerling en in welke groep zij/hij geplaatst kan worden. Met de ouders wordt open gecommuniceerd over hun verwachtingen t.a.v. het Nederlandse taal- en cultuuronderwijs in het algemeen en over de gestelde leerdoelen in het bijzonder. In de meeste gevallen zal het NTC3 kind worden geplaatst in een bestaande groep. Bij een grote onderwijsvraag van NTC 3 kinderen kan overwogen worden om een aparte groep van NTC 3 kinderen te vormen.

Resumerend kan gesteld worden dat de school ervoor heeft gekozen een onderwijsaanbod te verschaffen voor alle drie NTC-richtingen. De populatie van deze NTC-school bestaat voor 24% uit NTC Richting 1-kinderen, voor 62% NTC Richting 2- en voor 14% Richting 3-kinderen. Hoewel het moeilijk is om dit in te schatten verwachten we dat deze percentages de komende vier jaar gelijk zullen blijven.

Afhankelijk van de leerlingenpopulatie en de individuele onderwijsbehoeften van elk kind, wordt in eerste instantie op onderwijskundige argumenten een voorstel gemaakt voor een groepsindeling. Er wordt hierbij getracht een groepsgrootte van minimaal vijf leerlingen te hanteren, dientengevolge ontstaat er een mix van verschillende niveau's die ieder op maat hun instructies krijgen.

2.3 De missie van de school: waar staat de school voor

- De NTC-school heeft als taak de Nederlandse taal en cultuur een plaats te geven binnen de totale opvoeding van het kind.
- Leerstof en vaardigheden die bij het onderwijs in Nederlandse taal en cultuur overgedragen worden, staan ten dienste van de totale persoonlijkheidsvorming.
- De NTC-school stelt zich als doel om de aansluiting met het Nederlandse onderwijs zo goed mogelijk te laten verlopen.
- Om het NTC-onderwijs succesvol te kunnen laten verlopen, geldt als richtlijn een minimumaantal onderwijsuren van 120 uren per jaar, c.q. drie uur per week.
- Naast de Nederlandse taal, maakt ook de Nederlandse cultuur onderdeel uit van het onderwijsaanbod (zie bijlage 6).
- De NTC-school streeft naar afstemming met de internationale c.q. lokale school van de leerlingen.
- Er wordt gewerkt met interactief taalonderwijs omdat we ervan overtuigd zijn dat de leerlingen zo het beste kunnen leren.

2.4 Externe ontwikkelingen: wat er op ons af komt

Er zijn twee externe ontwikkelingen waarop de school wil en moet reageren. Ten eerste de afname in het aantal leerlingen in vergelijking met de vorige periode van vier jaar (van gemiddeld 25 naar 20 leerlingen), deels veroorzaakt door het feit dat er minder Nederlandse Ontwikkelingsdeskundigen worden uitgezonden. Hoewel de Nederlandse Ambassade flink is uitgebreid in Managua is het aantal kinderen van het huidige team klein.

Ten tweede is er zeker in het geval van SNV een tendens om meer professionele krachten (waar onder ook de Nederlanders) uit te zenden naar departementshoofdsteden als standplaats, op twee tot drie uur

rijden van de hoofdstad Managua. Deze ontwikkeling die we hier verder benoemen als deconcentratie van Nederlanders, en dus ook de leerlingen van de school, noopt ons een beleid te ontwikkelen om onderwijs aan te kunnen bieden aan de leerlingen die buiten Managua wonen, een percentage dat schommelt rond de 50%. De schoollocaties in de departementen worden satellieten genoemd.

In het streven naar het voortbestaan van de NTC school en de wens om zo veel mogelijk Nederlands sprekende kinderen onderwijs te bieden, wordt er vanaf volgend schooljaar 2006/07 gestart met het aanbieden van onderwijs op de satellieten, één keer per week drie uur.

Dientengevolge zal het onderwijs in

Managua worden geconcentreerd in drie groepen; met een gedifferentieerde aanpak op maat in één blok van drie uur per week (voorheen was het altijd 2 x 2 uur). In combinatiegroepen kunnen we deze leerlingen uit Managua verantwoord lesgeven.

- Het Cultuuronderwijs wordt meer thematisch aangeboden in 10 zaterdagactiviteiten van 4 uur verspreid over het gehele jaar, waar alle kinderen (Managua en daarbuiten) aan deelnemen. Deze deelname is niet vrijblijvend gezien het aantal onderwijsuren die hier aangeboden worden.

De school onderzoekt de mogelijkheid van eventuele uitbreiding van de staf met een klassenassistent (ouder, pas afgestudeerde PABO-er/ster in het kader van werkervaringsplaats of het aantrekken van stagiaire) voor het complementeren van het onderwijsaanbod .

Mochten de ervaring van deze wijzigingen niet de gewenste resultaten opleveren dan zal voor het schooljaar 2007/08, opnieuw worden bekeken wat de beste constructie zal zijn voor het onderwijsaanbod voor Managua alsook en voor de satellieten.

2.5 Sterkte/zwakte analyse van de school

Ondanks het afnemend aantal NTC leerlingen is de school er de laatste zeven jaar in geslaagd om een bevoegd leerkracht te contracteren. Daarnaast beschikt de school over een optimaal leslokatie binnen de Nederlandse Ambassade gebouw en een recent aangeschafte leermethode inclusief software pakket van Taalactief-3. In onze beschouwing noemen we dat inzetten op kwaliteit van het onderwijs.

Tijdens het inspectiebezoek van november 2005 zijn deze sterke punten van de school onderschreven. Wel is duidelijk naar voren gekomen dat niet voldaan werd aan de gestelde eisen rond het kwaliteitsbeleid (kwaliteitszorg en het hanteren van instrumenten en borging van kwaliteit) zoals de Ministerie van Onderwijs dat definieert en waar in hoofdstuk 5 nader op zal worden ingegaan. Ook gaf het zelfevaluatie instrument ons handvaten voor de verbeterpunten en verbeterplannen, zie Hoofdstuk 5.

In onderstaand schema wordt een beknopte sterkte / zwakte analyse weergegeven:

sterkte / zwakte analyse

Strenghts

bevoegd leerkracht
actuele leermethode
kinderen in Managua
gezond / verantwoord financieel beleid
nieuwe lokatie in Ambassade
120 uur les/jaar

Weakness

materiaal voor kleuters
materiaal voor NT3
kwaliteitsbeleid
kleine groepen
veel diversiteit niveau's per groep leerlingen

Oportunities

kinderen in departementen
NT3 belangstelling
relatie met ambassade
betrokkenheid ouders
relatie met school in NL
relatie van NTC regio
meer cultuur inhoud in ZAC

Threat

teruglopend leerl.aantal

2.6 Onze visie: de gewenste kwaliteit

Vanwege de kenmerken van de leerlingenpopulatie van deze NTC-school (paragraaf 2.2) en binnen de elementen van de missie (2.4) wordt de komende vierjarige periode in het bijzonder aandacht besteed aan:

- de aansluiting met het Nederlands onderwijs;
- optimaal rendement halen uit de recent aangeschafte taalmethode Taalactief-3, om zo interactief, sociaal en coöperatief taalonderwijs te kunnen bieden, dat aansluit bij de huidige taaldidactische opvattingen;
- woordenschatonderwijs, gebruikmakend van de vier stappen van Verhallen (zie de website van de Stichting NOB);
- leerlingen geleidelijk aan meer verantwoordelijkheid geven in de organisatie van hun eigen leerproces die past bij hun ontwikkelingsniveau.
- betere balans tussen groepsactiviteiten en zelfstandig werken;
- leesbevordering;
- de opbouw van de lessen, waarbij voor instructie gebruikgemaakt wordt van het volgende model van directe instructie:
 - inleiding
 - instructie
 - oefening
 - (zelfstandige) verwerking
 - evaluatie
- de continuering van het leerlingvolgsysteem: een systeem voor het volgen van leerlingresultaten op korte en langere termijn;
- het werken met een systeem voor kwaliteitszorg gebaseerd op jaarlijkse zelfevaluatie en verbeterplannen,
- het realiseren van een effectieve lestijd van gemiddeld 2,5 uur per week (100 uur op jaarbasis), aangevuld met 30 uur tijdens de culturele zaterdagactiviteiten..
- Organiseren van culturele dagen om het cultuur onderwijs een meer vooraanstaande rol te laten spelen in het onderwijsaanbod en tevens de integratie te bevorderen tussen de leerlingen van Managua en die daarbuiten

- Bestuderen van de mogelijkheid tot uitbreiding van onderwijzend personeel voor het optimaal tegemoet kunnen komen aan de onderwijsbehoefte in Managua en in de departementen / satellieten.

2.7 Beleidsvoornemens/plannen

In het kader van de externe ontwikkelingen en de reactie van de school daarop, zoals beschreven in 2.4, zullen een aantal vernieuwingen of verbeterplannen worden doorgevoerd.

Dit zijn noodzakelijke stappen om enerzijds de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren en in de tweede plaats om de toekomst van de NTC school te garanderen. Het is ook belangrijk op te merken dat er een groot draagvlak bestaat voor deze veranderingen.

Deze ontwikkelingen brengen de volgende veranderingen teweeg die per volgend jaar voor het eerst zullen worden uitgetoetst. Indien succesvol zullen deze veranderingen een blijvend karakter hebben. Indien niet aan de verwachtingen wordt voldaan, zal na het eerste schooljaar opnieuw bekeken worden wat de beste optie is::

- In Managua concentreren van leerlingenpopulatie NTC Richtingen 1, 2 en 3 in drie groepen;
- Aanbieden van onderwijs in blokken van drie uur per week.
- Aanbieden van onderwijs, in de satellieten, één keer per week drie uur.
- Afhankelijke van de vraag zal er een aparte groep NTC richting 3 worden gevormd.
- Aanbieden van cultuuronderwijs op 10 zaterdagactiviteiten van 4 uur verspreid over het gehele jaar, waar alle kinderen (Managua en daarbuiten) aan deelnemen.
- Ontwikkelen van personeelsbeleid gericht op mobiliteit leerkracht en het bestuderen van de mogelijkheid tot uitbreiding van onderwijzend personeel voor het optimaal tegemoet kunnen komen aan de onderwijsbehoefte in Managua en in de departementen / satellieten.
- Met uitzondering van het laatste punt, worden de andere plannen, verder beschreven in hoofdstuk 3.

Hoofdstuk 3 Het onderwijsleerproces

In dit hoofdstuk wordt het onderwijskundig beleid van de school beschreven. Daarbij komen de keuzes en voornemens op de vijf belangrijkste aspecten van het onderwijsleerproces aan bod: de onderwijskundige doelen (3.1), methoden en materialen (ook 3.1), leertijd (3.2), didactisch handelen en pedagogisch klimaat (3.3), leerlingenzorg (3.4) en beleidsvoornemens (3.5).

3.1 Het onderwijsaanbod: doelen en methoden

In deze paragraaf worden zowel de algemene doelen van het NTC-onderwijs als de meer specifieke doelen voor de verschillende richtingen aangegeven.

Ons NTC-onderwijs heeft als doelstelling om aan te sluiten bij het onderwijs in Nederland, zodat kinderen bij terugkeer naar Nederland, zo veel als mogelijk, aansluiting vinden in het Nederlandse onderwijs. We richten ons op toewerken naar de kerndoelen zoals deze geformuleerd zijn voor de deelvaardigheden van de Nederlandse taal.

Het onderwijs in de Nederlandse taal is erop gericht dat de leerlingen:

- vaardigheden ontwikkelen waarmee ze de Nederlandse taal doelmatig gebruiken in situaties die zich in het dagelijks leven voordoen;
- kennis en inzicht verwerven omtrent betekenis, gebruik en vorm van de taal;
- plezier hebben of houden in het gebruiken en beschouwen van de taal.

We onderscheiden spreken en luisteren, lezen, schrijven (stellen) en taalbeschouwing. De verschillen bij het onderwijsaanbod voor de verschillende NTC-richtingen liggen vooral op het gebied van de leerstofinhoud en ordening van de leerstof. Er zit verschil in de accenten die op de verschillende deelgebieden worden gelegd, de volgorde waarin bepaalde leerstof wordt aangeboden en uiteraard het beginniveau van de leerstof. Zo moet bij NTC Richting 2- en 3-leerlingen zowel in de onderbouw als in de bovenbouw veel meer aandacht besteed worden aan woordenschat en mondelinge taalvaardigheid dan bij NTC Richting 1-leerlingen. Begrijpend luisteren moet in het aanvankelijk Richting 2- en 3-onderwijs een nog belangrijkere plaats innemen dan in het onderwijs aan Richting 1-leerlingen. Daar zal het spelling- en stelonderwijs weer een belangrijker accent krijgen.

De lessen Nederlandse cultuur beogen het instandhouden en versterken van de verbondenheid met de Nederlandse cultuur om een succesvolle terugkeer naar Nederland te bevorderen. De lessen Nederlandse cultuur worden gegeven ter ondersteuning van en als aanvulling op de Nederlandse taallessen. Cultuuronderwijs zal meer thematisch worden aangeboden in 10 zaterdagactiviteiten van 4 uur verspreid over het gehele jaar, waar alle kinderen (Managua en daarbuiten) aan deelnemen. In elke activiteit staat een bepaald aspect van de Nederlandse cultuur centraal; een bepaald thema centraal; natuurlijk Sinterklaas, en Koninginnedag maar ook afgewisseld met thema's als Nederlandse geschiedenis, kinderboekenweek, verkeer, etc.

Uitgaande van de verschillende NTC-richtingen worden de doelstellingen voor het taal- en leesonderwijs nader omschreven. Met name bij het opstellen van de onderwijsinhoud komt de complexiteit van ons NTC-onderwijs naar voren: hoe creëren we voldoende taalgebruikssituaties die motiverend voor de leerlingen zijn, terwijl we toch voldoen aan de gestelde doelstellingen. Een gedegen voorbereiding, zowel didactisch en organisatorisch als wat betreft de keuze van materialen, vinden we noodzakelijk om kwalitatief goed werk te leveren. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat we doublures met het dagonderwijs willen voorkomen. De school richt zich met name op de doelstellingen met betrekking tot het taal- en leesonderwijs, die in de dagschool niet aan bod komen.

3.1.1 Doelstelling en onderwijsplanning voor NTC Richting 1 en 2

Doelstelling

NTC Richting 1

Ons NTC-onderwijs heeft in deze situatie als doelstelling aan te sluiten bij het onderwijs in Nederland. We richten ons op het toewerken naar de kerndoelen zoals deze geformuleerd zijn voor de deelvaardigheden van de Nederlandse taal (zie bijlage 4,5 en 6) en de tussendoelen zoals geformuleerd voor de verschillende jaargroepen.

NTC Richting 2

Wanneer één van de ouders Nederlands spreekt met het kind en de taal van de andere ouder samenvalt met de dagschooltaal, heeft de leerling te maken met twee talen. Het Nederlands zal vaak niet de dominante taal zijn binnen het gezin. Ons onderwijs streeft ernaar de kerndoelen zoals deze geformuleerd zijn voor de deelvaardigheden van de Nederlandse taal en de tussendoelen zoals geformuleerd voor de verschillende jaar groepen met een achterstand van maximaal twee jaar te bereiken.

Omdat de startsituatie anders is, is gebruik van aanvullende leermiddelen en didactiek in de lagere leerjaren veelal noodzakelijk .

Onderwijsplanning voor NTC richting 1 en 2

Vakgebied	Doelen van de school	Methoden / materialen	Didactisch handelen in de praktijk
Technisch lezen	Groep 1-2 beginnende geletterdheid: verhaal-begrip/woordenschat , taalbewustzijn en klank-tekenkoppeling Aanvankelijk Lezen: Groep 3 de klank-tekenkoppeling en het leren lezen van Ned. woorden en zinnen Voortgezet lezen: goed technisch leren lezen en begrijpen van moeilijkere woorden en teksten	Knoop het in je oren Laat wat van je horen Schatkist instap Methode De leessleutel (groep3) Diverse leesboekjes ingedeeld in niveaus voor groepen3/8	Zie groepsmap (map in de klas, van de leerkracht waarin lesinformatie staat weergegeven)
Begrijpend lezen	Groep 4-8 Voortgezet lezen: goed technisch leren lezen en begrijpen van moeilijkere woorden en teksten (avi4-9)	Geïntegreerd in taalonderwijs Boekbesprekingen/praten over boeken Teksten bespreken (bv Sam Sam)	
Mondelinge taalvaardigheid	Vergroten van spreek- en luistervaardigheid In verschillende situaties	Knoop het in je oren/Laat wat van je horen(groep 1 en 2), De leessleutel 3 (groep 3). Taal actief 3 / NTC module mondelinge vaardigheden geïntegreerd met: taal-beschouwingsopdrachten, leesopdrachten, stelopdrachten en informatieverwerkingsopdrachten.	Zie groepsmap
Taalbeschouwing	Inzicht krijgen in de opbouw van woorden/zinnen/teksten in Nederlandse taal	De leessleutel (groep3) Taal actief 3 en NTC module Software	Zie groepsmap
Stellen en informatie-verwerking	Stelopdrachten met gevarieerde doelstellingen kunnen maken, (zie ook tussendoelen gevorderde geletterdheid strategisch schrijven en informatie-verwerking (voor advies website Stichting NOB)	De leessleutel (groep3) Taal actief 3 en NTC module; toepassingsgerichte stelopdrachten, die zich lenen voor zelfstandige werkopdrachten in de klas en huiswerkopdrachten.	Zie groepsmap
Woordenschat	Verbreding en verdieping van de woordenschat	De leessleutel (groep3) Taal actief 3 / NTC module: woordenschatlijn software	Zie groepsmap. Veel aandacht voor werken met thema's voor het leren in betekenisvolle situaties. Inzet van de woordenschatdidactiek volgens 4 takt: Voorbewerken Semantiseren Consolideren Evalueren
Spelling	De spelling van de Nederlandse taal zo goed mogelijk kunnen hanteren	De leessleutel (groep3) Taal actief 3 /NTC	

Bij het maken van lesplanningen voor NTC Richting 2-kinderen is de meertaligheidsproblematiek nadrukkelijk aanwezig; het kind groeit op met twee talen. Extra aandacht wordt besteed aan auditieve aspecten, Nederlandse klank-tekenkoppeling, het (voortgezet) lezen, de spelling en woordenschatuitbreiding. Het bepalen van de lesinhoud in deze situatie hangt af van het niveau van Nederlandse taalbeheersing. Indien nodig worden additionele leermiddelen en didactieken toegepast, waarbij het bereiken van de kerndoelen (zie bijlage 4, 5 en 6) richtinggevend zal zijn bij het bepalen van de onderwijshoud

3.1.2 Doelstelling en onderwijsplanning voor NTC Richting 3

Bij NTC Richting 3 is de leeftijd waarop met de lessen Nederlands begonnen wordt, evenals het Nederlandse taalaanbod binnen het gezin, een belangrijke factor. Indien er thuis niet of nauwelijks Nederlands wordt gesproken, zullen de vorderingen gering zijn.

Doelstelling

Het NTC Richting 3-onderwijs streeft ernaar Nederlands als vreemde taal aan te leren en gaat uit van het individuele startniveau. NTC richting 3-leerlingen werken toe naar het behalen van het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal, dat op zestienjarige leeftijd kan worden afgenomen. Het accent ligt aanvankelijk vooral op het verbeteren van de mondelinge taalvaardigheid, luisteren en spreken. Afhankelijk van het te behalen profiel (toeristische/informele, maatschappelijke, professionele of academische taalvaardigheid) kan in overleg met de ouders worden bepaald op welk moment de schriftelijke taalvaardigheid aan bod kan komen. Zo gauw als mogelijk wordt bovendien aansluiting gezocht bij de leermiddelen van NTC Richting 1 en 2. Om bovenstaande doelstellingen te kunnen bereiken is het aanbrengen van een basiswoordenschat van wezenlijk belang. Dat betekent dat het opbouwen en uitbreiden van de woordenschat systematisch moet worden aangepakt.

Onderwijsplanning voor NTC richting 3

Vakgebied	Doelen van de school	Methoden / materialen	Didactisch handelen in de praktijk
Mondelinge taalvaardigheid Woordenschat	1. Beheersen van belangrijke taalfuncties waarmee de leerling in situaties op school en daarbuiten in aanraking komt. Daarvoor moet hij de meest frequente woorden die gangbaar zijn in dergelijke situaties beheersen. 2. Beheersing Nederlandse klanken. 3. Beschikken over de meest elementaire - functiewoorden: bijv. lidwoorden, voorzetsels, voornaamwoorden, - grammaticale	Knoop het in je oren Laat wat van je horen Schatkist instap Waar mogelijk instap in Taalactief Software	Zie groepsmap Veel aandacht voor werken met thema's voor het leren in betekenisvolle situaties Inzet van de woordenschatdidactiek volgens <i>4-takt</i> : <ul style="list-style-type: none"> - Voorbewerken - Semantiseren - Consolideren - Evalueren

Vakgebied	Doelen van de school	Methoden / materialen	Didactisch handelen in de praktijk
	structuren: bijv. mededelende, vragende en bevelende zinnen - zinstypen: bijv. ontkenningen, woordvolgorde, verschillende tijdsvormen		
Technisch lezen Begrijpend lezen	<p>Beginnende geletterdheid: verhaalbegrip, waarmee je ook aan woordenschat werkt, taalbewustzijn en klank-tekenkoppeling Aanvankelijk Lezen: de klank-tekenkoppeling en het leren lezen van Ned. woorden en zinnen (AVI 3 niveau). Voortgezet lezen: goed technisch leren lezen en begrijpen van moeilijkere woorden en teksten (AVI 4-9)</p>	<p>Methode De leessleutel (groep3)</p> <p>Diverse leesboekjes ingedeeld in niveaus voor groepen 3/8</p> <p>Eventueel: tekst van de week</p>	Zie groepsmap
Spelling	De spelling van de Nederlandse taal zo goed mogelijk kunnen hanteren	Waar mogelijk instap in Taalactief, leerlijn Spelling software	Zie groepsmap

3.1.3 Nederlandse cultuur

De NTC-school heeft tot doel de aansluiting met Nederland en het Nederlandse onderwijs zo goed mogelijk te laten verlopen, daarom maakt naast de Nederlandse taal ook de Nederlandse cultuur deel uit van ons onderwijsaanbod (zie bijlage 6)

Het cultuuronderwijs wordt op de volgende manieren aangeboden:
Eén keer per maand wordt er op zaterdag een activiteit rond een bepaald thema georganiseerd.
Daarnaast wordt het cultuuronderwijs geïntegreerd in het taalonderwijs. Het cultuuronderwijs wordt zoveel mogelijk thematisch aangeboden.

Leertijd:

Zaterdagactiviteit: 4 uur per maand.
Cultuuronderwijs in de klas: 15 min. per week.

Algemene doelstelling:

De lessen Nederlandse cultuur beogen het instandhouden en versterken van de verbondenheid met de Nederlandse cultuur (en om de integratie na terugkeer in Nederland of België te vergemakkelijken). De lessen Nederlandse cultuur worden gegeven ter ondersteuning van en als aanvulling op de Nederlandse taallessen.

Verbeterpunt:

In de komende vier jaar zullen de zaterdagactiviteiten een meer culturele inhoud krijgen. Als richtlijn gebruiken worden de volgende domeinen gebruikt (zie bijlage 6):

- Festiviteiten, feestdagen, gebruiken en gewoonten
- Jeugdcultuur en actuele ontwikkelingen
- Kinder- en jeugdliteratuur (kinderboekenweek)
- Nederlandkunde

3.2 Leertijd

NTC onderwijs groep 4-8 3 uur			
<i>R1 + R2</i>		<i>R3</i>	
30 min	Mondelinge taalactiviteit	40 min	Mondelinge taalactiviteit
40 min	Woordenschatactiviteiten (ook schriftelijk)	40 min	Woordenschatactiviteiten /taalbeschouwing
40 min	Taalbeschouwing	30 min	WS-activiteiten/ Taalbeschouwing
40 min	Spelling	50 min	Luister/kijk activiteit m.b.v. video, cassette, ICT, etc.
30 min	Aanvankelijk lezen/ Begrijpend lezen	20 min	Lezen (voor zover mogelijk)
180 min	Totaal	180 min	Totaal

Cultuur (maandelijkse activiteit: 4 uur)	Cultuur (maandelijkse activiteit: 4 uur)
---	---

We gaan ervan uit dat van één lesblok met een duur van drie uur, 2,5 uur netto leertijd wordt geboekt. Gedurende 40 lesweken zorgt dit voor een totaal van 100 uur. Aangevuld met 3 uur netto leertijd tijdens de 10 Culturele zaterdagactiviteiten bedraagt de totale leertijd 130 uur per jaar.

Er wordt voor gezorgd dat er voldoende tijd is voor leerlingen om zich het leerstofaanbod eigen te maken. Zoals in de missie (hoofdstuk 2.3) is aangegeven, wordt – om het NTC-onderwijs succesvol te kunnen laten verlopen – als richtlijn gehanteerd een minimumaantal gewenste onderwijsuren van 120 uren per jaar c.q. drie uur per week. Deze tijd is een centrale schakel tussen het leerstofaanbod dat de leraar in de klas verzorgt en de resultaten die leerlingen behalen. U dient zich te realiseren dat de kinderen in Nederland – met acht uur taalonderwijs per week – al moeite hebben de kerndoelen Nederlandse taal te halen: het behalen van de kerndoelen in drie uur per week door NTC-leerlingen noodzaakt de school in ieder geval tot het optimaliseren en maximaliseren van de schaarse onderwijstijd en tot het stellen van leerstofprioriteiten.

De feitelijke onderwijstijd wordt *gemaximaliseerd* door het treffen van de volgende maatregelen:

- De school voert een actief beleid om onnodig verlies van deze schaarse onderwijstijd tegen te gaan: er wordt voor gezorgd dat de lessen op tijd beginnen, gaan ordeverstoringen tegen en doen er alles aan om lesuitval te voorkomen.
- Tijd voor niet-onderwijsinhoudelijke zaken – klassenmanagement, administratie, organisatie – tijdens de les wordt zo beperkt mogelijk gehouden.

De netto onderwijstijd wordt *geoptimaliseerd* door onderwijs op maat en door leerlingen zelfstandig te laten werken. Leerlingen met extra onderwijsbehoeften krijgen zo extra aandacht van de leerkracht. De beperkte tijd die ons ter beschikking staat, noodzaakt de school tot het stellen van *prioriteiten* in de aan te bieden leerstof: welke leerstofinhoud moet zeker wél en welke moet in mindere mate aan bod komen in de taallessen. Het hangt vooral ook van het onderwijs in de dagschool (zowel in Managua als in de satellieten) af hoe het precieze leerstofaanbod van de NTC-school vorm krijgt (is dat onderwijs bijvoorbeeld zodanig dat voor deelgebieden ook de Nederlandse kerndoelen worden bereikt, dan hoeft de leslocatie NTC aan die deelgebieden veel minder aandacht te besteden).

3.3 Didactisch handelen en pedagogisch klimaat

Gelet op wat de school in haar missie en visie heeft aangegeven (zie 2.3) zal de school de komende vier jaar zich vooral bezighouden met het verder vormgeven van het onderwijsleerproces en het voortzetten van interactief taalonderwijs. Ook wordt ruim aandacht besteed aan de didactiek van het woordenschatonderwijs gezien de taalsituatie van de leerlingen. De NTC locatie heeft in aanzienlijke mate te maken met kinderen die de Nederlandse taal onvoldoende of nauwelijks actief beheersen (NTC richting 2 en 3). In eerste instantie zal het accent van onderwijs daarom liggen op het streven naar een zo hoog mogelijk niveau van mondelinge taalvaardigheid. Een basiswoordenschat is daarvoor een eerste vereiste.

Om optimaal aandacht te kunnen besteden aan het vergroten van de woordenschat heeft de school, als aanvulling op de methode Taalactief 3, het softwarepakket 'Woordenschat' aangeschaft. Met dit pakket kunnen de leerlingen zelfstandig aan de slag en de aangeboden woorden inoefenen.

Toch blijft de aandacht en de tijd die de leerkracht aanwendt voor het woordenschatonderwijs (aanpassen, bijstellen) ook de komende vier jaar van groot belang (Zie 3.3.3 Woordenschatonderwijs)..

3.3.1 Omgaan met verschillen

In de afgelopen vier jaar heeft de school veel aandacht geschonken aan de invulling van adaptief onderwijs en in de komende vier jaar wordt dat voortgezet. Bij de invulling van het begrip adaptief onderwijs wordt het accent gelegd op het scheppen van een pedagogisch klimaat dat kinderen uitdaagt, ondersteunt en vertrouwt¹.

Het bieden van *uitdaging*, *ondersteuning* en *vertrouwen* als onderdeel van het pedagogisch klimaat en didactisch handelen past bij de drie basisvoorwaarden in opvoeding en onderwijs die Stevens noemt: competentie (geloof en plezier in eigen kunnen), de relatie (het gevoel dat mensen je waarderen en met je om willen gaan) en onafhankelijkheid (het gevoel dat je iets kunt ondernemen zonder dat anderen je daarbij moeten helpen). Deze drie kenmerken zijn volgens Stevens basisvoorwaarden voor een actieve, gemotiveerde leerhouding bij de leerlingen.

De komende periode wordt extra ingezet op zelfstandig werken en samen werken van leerlingen. Voor de groepen 4 t/m 8 is daar geschikte materialen voor aangeschaft, inclusief educatieve software en materialen die leerlingen zelf of onderling kunnen corrigeren.

Daarnaast zal de leerkracht actief middelen/instrumenten inzetten om de eigen verantwoordelijkheid van de kinderen voor de organisatie van hun leerproces te vergroten. Te denken valt aan taakplanning formulieren wat de kinderen in staat stelt zelf hun taken te plannen. Indien nodig zal de leerkracht nader toegerust worden om zelfstandig en samenwerkend leren te begeleiden, bijvoorbeeld door het volgen van een bijscholing via de stichting NOB.

De NTC-school heeft te maken met heterogene groepen. Verschillende jaargroepen zitten bij elkaar, en binnen één jaargroep zijn weer verschillende taalniveaus (NTC Richting 1, 2 en/of 3). Door middel van gedifferentieerde instructie en goed klassenmanagement wordt geprobeerd tegemoet te komen aan de verschillen. Klassenmanagement heeft niet alleen tot doel het managen van de groep als geheel, maar het accent ligt op het organiseren van zinvolle leermomenten voor alle kinderen.

Binnen de school wordt gebruik gemaakt van gedifferentieerde instructie. Dit is een mix van klassikale instructie, instructie in kleinere groepen en individuele instructie. Afhankelijk van de leerdoelstelling vinden er grote of kleine groepsactiviteiten plaats, ofwel er wordt individueel gewerkt. Een aantal activiteiten, zoals bijvoorbeeld startactiviteiten, mondelinge vaardigheidsactiviteiten en culturele activiteiten, lenen zich goed voor een klassikale instructie, waarna in de verwerkingsfase gedifferentieerd gaat worden.

Factoren die deel uitmaken van het klassenmanagement zijn: de inrichting van de klas en het stimuleren en faciliteren van het zelfstandig werken en gebruikmaken van coöperatieve werkvormen.

In de komende vier jaar zal de aandacht worden gericht op de volgende onderdelen:

- Voor instructies aan kleinere groepen kan gebruik gemaakt worden van de zogenaamde instructietafel. Deze staat zo opgesteld dat de leerkracht een groepje kinderen instructie kan geven zonder de andere leerlingen te storen.
- Een zodanige inrichting van de klas opdat de kinderen in groepjes kunnen samenwerken.
- Verder wordt ervoor gezorgd dat leerlingen materialen die ze nodig hebben makkelijk kunnen pakken, zonder andere kinderen te storen.

Het zelfstandig werken wordt gestimuleerd, zodat de leerkracht rustig instructie kan geven aan andere groepjes. Hiervoor zijn de volgende aspecten onmisbaar:

¹ De basisbehoeften autonomie, relatie en competentie zijn voor het basisonderwijs uitgewerkt door Luc Stevens. Eerst in L. Stevens, Over denken en doen, een pedagogische bijdrage aan adaptief onderwijs, Den Haag: PMPO, 1997; later in een hoofdstuk in: R. Dijkstra en N. van der Meer, *Adaptief onderwijs in een lerende school* (Utrecht: APS). Dijkstra maakte ook drie vooral praktische boekjes (Utrecht: APS, 1999) -- Laat dat maar aan mij over: Over de basisbehoefte competentie; Ieder op zijn eigen wijs: Over de basisbehoefte autonomie; Erbij horen en meetellen: Over de basisbehoefte relatie.

- Vooraf instructie gericht op het zelfstandig werken (zie informatie directe instructiemodel op website Stichting NOB).
- Regels, routines en afspraken, het nakomen van gegeven regels is van belang. Het samen maken van afspraken maakt de kinderen medeverantwoordelijk voor het nakomen ervan.
- Leerlingen verantwoordelijk maken voor eigen leren: dit gebeurt door het werken met een takenoverzicht, vooraf wordt aangegeven wat leerlingen kunnen doen bij moeilijkheden, leerlingen controleren zelf hun werk, indien mogelijk leerlingen laten samenwerken (er wordt hierbij gebruik gemaakt van zelfcorrigerende materialen en software).
- Uitdagende betekenisvolle opdrachten, die niet te moeilijk maar ook niet te makkelijk zijn.
- Een positieve houding van de leerkracht wanneer de kinderen zelf initiatieven en verantwoordelijkheid nemen.

Bij het gebruikmaken van coöperatieve werkvormen, werken de leerlingen, indien mogelijk, in kleine groepjes op een gestructureerde manier samen aan één opdracht. Essentieel is dat de opdracht zo wordt geformuleerd dat de leerlingen wel samen móeten werken om succesvol te zijn. Ook hierbij worden weer duidelijke regels gehanteerd. (Structureel coöperatief leren en NT2 Contact, www.RPCZ.nl).

3.3.2 Interactief taalonderwijs

In de komende vier jaar wil de school intensief gebruik gaan maken van de recente inzichten op het gebied van taalonderwijs. Daarom is gekozen voor een nieuwe interactieve taalmethode, Taalactief 3 en de bijbehorende NTC-module van de Stichting NOB, zodat de school de materialen heeft bij het organiseren van betekenisvol, sociaal en strategisch leren.

Bij het strategisch leren staat het aanpakgedrag van de leerlingen centraal. Ook gedurende komende vier jaar zal hier ruim aandacht voor blijven.

3.3.3 Woordenschatonderwijs

Voor NTC-kinderen geldt over het algemeen dat ze een kleinere Nederlandse woordenschat hebben omdat ze minder en in minder verschillende situaties geconfronteerd worden met de Nederlandse taal. Het is van groot belang om in het onderwijsaanbod en didactiek hiermee rekening te houden. Om een taal goed te spreken en te begrijpen is een voldoende kennis van woorden nodig. Dit gaat om het aantal woorden, maar zeker ook over de betekenisaspecten (het concept) van een woord, ook wel diepe woordkennis genoemd. Als er sprake is van tekorten in de woordkennis, zal een leerling minder profiteren van een les. Dit zal tot gevolg hebben dat een kind nog grotere tekorten in woordkennis zal krijgen. Om deze vicieuze cirkel te doorbreken is gerichte aandacht op woordenschatuitbreiding van groot belang.

De school wil een onderwijssituatie creëren, gericht op het vergroten van het Nederlandse taalaanbod, zowel in kwantiteit als in kwaliteit. Zo oriënteert de school zich op de inrichting van luister- en leeshoeken, op de aanschaf van prentenboeken, en op het organiseren van leesbevorderende activiteiten.

In ons onderwijskundig handelen (**gebaseerd op Taalactief 3**, zie handleiding Woordenschat) streeft de school te voldoen aan de volgende criteria:

- 1 Leerkracht maakt gebruik van de momenteel richtinggevende didactiek van M. Verhallen² en hanteert de volgende didactische cyclus:
 - selecteren/voorbewerken;
 - semantiseren (uitleggen);
 - consolideren (oefenen);
 - evalueren.

² Met woorden in de weer, Van den Nulft en Verhallen, ISBN 90 62 83 25 63

- 2 Er wordt gewerkt met leermiddelen die voldoen aan de juiste didactiek; dat wil onder andere zeggen thematisch geordend, voldoende herhaling en visuele ondersteuning.
- 3 Registratie: de leerkracht registreert de aangeboden thema's en de daarbijbehorende woorden, maar gaat ook na of deze lesstof beheerst wordt.
- 4 Er worden woordleerstrategieën aangeleerd zodat leerlingen zichzelf ook nieuwe woorden kunnen aanleren en hun concepten van bekende woorden kunnen uitbreiden; het woordveld neemt een centrale plaats in als didactisch hulpmiddel.
- 5 Zowel intentionele als incidentele woordleersituaties worden gebruikt.
- 6 De leerkracht heeft kennis van woordenschatonderwijs.
- 7 De mondelinge activiteiten liggen in de lijn van het thema van het woordenschatonderwijs

3.3.4 NTC en ICT

De computer is niet meer weg te denken uit de klas, ook in het buitenland niet. De pc is een bruikbaar didactisch en pedagogisch hulpmiddel.

De school heeft 2 computers beschikbaar, en is voornemens een derde aan te schaffen. Zoals eerder vermeld, beschikt de school over de Software van Taalactief 3, leerlijn woordenschat voor de groepen 4 tot en met 8 en daarnaast ook Taalfanfare. De kinderen kunnen derhalve zelfstandig met het software aan de slag.

In beide lokalen van de school is een internetaansluiting, wat de mogelijkheden van het gebruik van aanvullende leermethoden verder verruimt .

3.4 De zorg voor de leerling

In deze paragraaf wordt aangegeven op welke wijze de school bewaakt dat de leerlingen tussendoelen en einddoelen bereiken en hoe de school zorgt voor een ononderbroken ontwikkelingsgang. Er wordt aangegeven, hoe we de prestaties van leerlingen beoordelen en op welke wijze gewerkt wordt aan de verdere invulling van het onderwijs.

3.4.1 Algemeen

Op school wordt voor de voortgangstoetsing gebruikgemaakt van *methodegebonden toetsing*. Het beoordelen van de prestaties is hierbij vooral een middel, om te zien wat de leerling van de lessen opsteekt om hem bij zijn leerproces optimaal te kunnen ondersteunen. Daarnaast is er sprake van *methodeonafhankelijke toetsing*. Hierbij ligt de nadruk op de beoordeling van de leerprestaties. Er wordt gekeken of de leerdoelen tussentijds bereikt zijn of aan het einde van een onderwijsperiode. Daarvoor worden bij voorkeur genormeerde toetsen gebruikt zoals de toetsen uit het Cito leerlingvolgsysteem. De toetsen hebben met name een signalerende functie.

Preventieve zorg vindt plaats door de inschatting van de Nederlandse taalvaardigheid van leerlingen. Om te beginnen vindt bij binnenkomst met behulp van het intakeformulier (bijlage 7) een uitgebreide beoordeling plaats, waarbij de NTC-richting van de leerling wordt bepaald, en vervolgens leerdoelen worden vastgesteld. Dit wordt besproken met de ouders, om wederzijdse verwachtingen op elkaar af te kunnen stemmen.

Voor elke NTC-richting zijn doelen gesteld en met behulp van signaleringstoetsen wordt in de loop van het leerproces nagegaan welke leerlingen deze doelen niet halen.

Curatieve zorg betreft doorgaans de groep leerlingen die moeite heeft om de vastgestelde doelen te halen. Bijstelling van het programma is dan noodzakelijk. In dat geval verricht de leerkracht nader onderzoek en stelt een handelingsplan op, om dit vervolgens in de klas uit te voeren. Ook kinderen die opvallend hoger presteren dan de norm krijgen een op onderdelen aangepast programma.

In de zorg voor leerlingen onderscheiden we in het algemeen vier fasen:

- signalering/opsporen van risicoleerlingen;
- diagnosticering/doen van nader onderzoek;
- remediëring/speciale begeleiding;
- evaluatie van die speciale begeleiding.

In de volgende paragrafen volgt een beschrijving van de concretisering van deze fasen bij ons op school.

3.4.2 Signalering

Het volgende toetsschema, overeenkomstig de aanwijzingen in de handleidingen, wordt gehanteerd.

Leerstofgebied	Toets	Groep	NTC richting
Taal	Taal voor kleuters	1 en 2	R1, R2, eventueel R3
Taal	Taalschaal	4 t/m 8	R1, R2
Spelling	SVS Niet werkwoorden *)	3 t/m 8	R1, R2
	SVS Werkwoorden	7 en 8	R1,R2 eventueel R3?
Woordenschat	Woordenschattoets	3 en 4	R1,R2, eventueel R3
	Leeswoordenschat	5 t/m 8	R1,R2, eventueel R3
Technisch lezen	DMT **)	3 t/m 6 (evt. langer wanneer nodig)	R1, R2, eventueel R3
	Brus één minuut leestoets		
	AVI leestoetsen ***)	3 t/m 6 (tot niveau AVI 8 bereikt is)	R1, R2, eventueel R3
Begrijpend lezen	Toetsen begrijpend lezen	4 t/m 8	R1, R2

*) SVS staat voor Schaalvordering in Spellingvaardigheid.

**) DMT staat voor Drie Minuten Toets

***) AVI staat voor Analyse Van Individualiseringsvormen

Een methodeonafhankelijke toets brengt de opbrengst van het onderwijs in beeld. Daarom moet een leerling worden getoetst op het niveau waarop hij les krijgt. Richting 1-kinderen zijn daarin vergelijkbaar met de Nederlandse situatie. Voor NTC Richting 2-kinderen zal meestal gelden dat een toets van een of twee jaar lager wordt afgenomen.

3.4.3 Diagnosticering

Voor het diagnosticeren worden de volgende materialen gebruikt:

- Groep 1 en 2: TAK, (Taaltoets Allochtone) Kinderen lees- en taalvoorwaardentoetsen.
- Groep 3 t/m 8: AVI, PI dictee en TAK (onder- en bovenbouw).

3.4.4 Speciale begeleiding

Voor leerlingen die op D-niveau presteren is het afhankelijk van de uitkomsten van de diagnosticering of de leerkracht besluit om de informatie met de leerlingbegeleiders van de NOB te bespreken. Leerlingen die op E-niveau presteren komen altijd in aanmerking voor een leerlingbespreking met de leerlingbegeleiders van de Stichting NOB (dit ter ondersteuning voor de leerkracht bij het kiezen van de juiste materialen/middelen, doelstellingen en aanpak).

Indien blijkt dat naar aanleiding van de verzamelde informatie een handelingsplan (zie bijlage 8 voor het formaat handelingsplan) noodzakelijk is, wordt dat meegedeeld aan de ouders.

In het handelingsplan staat aangegeven wat de vraagstelling is, welke leerdoelen we stellen voor een vooraf vastgestelde periode, met welke middelen en werkwijzen dit bereikt wordt en hoe we dit organiseren. De uitvoering van dit handelingsplan geschiedt in principe door de leerkracht in de groep. Een handelingsplan bestrijkt in de meeste gevallen een periode van zes á acht weken en kan na evaluatie verlengd worden.

In plaats van (of naast) individuele handelingsplannen werken we als dit mogelijk is ook met handelingsplannen voor een groep(je) leerlingen.

3.4.5 Evaluatie

Systematische toetsing en observatie is belang om de ontwikkeling van de kinderen bij te houden en te beoordelen. Door een eventuele aanpassing van het onderwijsprogramma kan dit zo goed mogelijk op het kind worden afgestemd. Voor NTC Richting 1 en 2 speelt de vergelijking met leeftijdgenoten in Nederland een belangrijke rol. De klassikale toetsgegevens verzamelen we in een map per groep. In het geval dat speciale begeleiding nodig is, wordt na een van te voren vastgestelde periode, gekeken of de speciale begeleiding effect heeft gehad en of voortzetting van speciale begeleiding wenselijk is. Dit kan in bepaalde gevallen in samenspraak gaan met medewerkers van de Stichting NOB. Handelingsplannen worden bewaard in het leerlingdossier.

Bij uitschrijving van de leerling wordt aan de ouders het onderwijskundig rapport meegeven, zie bijlage 9 voor het format.

3.5 Beleidsvoornemen

Hieronder vindt u een overzicht van de beleidsvoornemens/verbeterpunten ten aanzien van het didactisch handelen en pedagogisch klimaat, voor de komende vier jaar:

- Verder vormgeven van het onderwijsleerproces en voortzetten van interactief taalonderwijs.
- Extra aandacht voor de didactiek van woordenschatonderwijs (aanpassen/bijstellen, monitoren, evalueren), daarbij gebruikmakend van het materiaal behorend bij de methode Taalactief 3.
- Verdere invulling en voortzetting van adaptief onderwijs. Accent ligt op het scheppen van een pedagogisch klimaat dat kinderen uitdaagt en ondersteunt.
- Extra inzet op het gebied van zelfstandig werken en samenwerken van de leerlingen. De nadruk ligt hierbij op het vergroten van de verantwoordelijkheid van de leerlingen voor hun eigen leerproces, dat past bij hun ontwikkelingsniveau.
- Specifieke aandacht voor de inrichting van de klas: introductie van de instructietafel, faciliteren van zelfstandig werken en samenwerken
- Oriënteren op de mogelijkheid van inrichting luister- en leeshoeken, op de aanschaf van prentenboeken, en het organiseren van leesbevorderende activiteiten
- Aanschaffen van een aantal leesboeken AVI 1,2 en 3.
- Oriënteren op de aanschaf van een kleutermethode (groep 1-2) en eventueel aanvullend materiaal voor NTC 3 kinderen.
- Onderzoek naar de mogelijkheid van aanschaf van een derde computer.

- Nederlandse Cultuur Onderwijs: elke maand zal een activiteit aangeboden worden rond een bepaald thema. Deze activiteiten zullen een cultureel karakter krijgen en beogen het instandhouden en versterken van de verbondenheid met de Nederlandse cultuur. Elke activiteit duurt 4 uur.
- Monitoring en evaluatie van kwaliteit van het didactisch en pedagogisch klimaat

Hoofdstuk 4 Ondersteunende processen

4.1 Bestuurlijke organisatie

Het bestuur van de school bestaat uit tenminste vier personen, waaronder een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. De samenstelling van het bestuur alsook de taken en bevoegdheden van het bestuur zijn gedefinieerd in het huishoudelijk reglement (artikel 5 tot en met 10) van de NSVN, waarvan de actuele versie is vastgesteld op de ALV van mei 2004. Er is permanente aandacht voor deskundigheidsbevordering van het bestuur opdat deze haar functie zo goed mogelijk kan vervullen.

Het schoolbestuur wil in het algemeen vooral een beleidsbepalend bestuur zijn. Het bestuur wil met name verantwoordelijk zijn voor het langetermijnbeleid (strategisch beleid) van de school. Het schept de kaders middels haar onderwijsvisie en –beleid, de financiële mogelijkheden, en gedeeltelijk ook het onderwijskundig beleid middels investeringen in leermiddelen, ICT en andere zaken die zorgen voor een goed onderwijsklimaat.

De school werkt met een leerkracht / directeur, eventueel aangevuld met een klassenassistent. De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden die aan de leerkracht/directeur gemandateerd zijn, zijn vastgelegd in een directiestatuut. Hieronder vallen ook de operationele zaken met betrekking hebben op het dagelijks functioneren van de school.

4.2 Financieel beleid

De inkomsten van de school bestaan uit de les gelden en de subsidie van de stichting NOB, op de school bestaat bijna een derde van de inkomsten uit deze vorm van subsidie. Voor lidmaatschap van de vereniging van de NSVN geldt een contributie van 12 Euro. Het lesgeld bedraagt 1228 Euro per kind per jaar. We hebben als voornemen om de hoogte van het lesgeld de komende jaren te handhaven.

Ten aanzien van het lesgeld wordt een solidariteitsbeginsel naar draagkracht gehanteerd wat inhoudt dat, indien ouders van mening zijn dat ze het lesgeld niet volledig kunnen betalen, men een verzoek mag indienen voor maximaal 50% korting.

Tijdens de eerste ALV van het schooljaar (Oktober) wordt kort verslag gedaan en verantwoording afgelegd over de uitgaven van de school in het vorige schooljaar. Hieraan voorafgaand wordt door de kascontrolecommissie de inkomsten en uitgaven van de NSVN gecontroleerd, die daar een rapport over uitbrengt. Tijdens diezelfde ALV wordt ook de begroting voor het huidige schooljaar gepresenteerd. In het geval van significante mutaties van leerlingenaantal of andere veranderingen wordt de begroting voor het tweede halfjaar nogmaals geactualiseerd.

Door het kleine leerlingenaantal staat de financiële positie van de NSVN onder druk. Als bestuur wordt een gezond en verantwoord beleid gehanteerd en zo is op de ALV van mei 2005 besloten dat de school per schooljaar niet meer mag 15% mag interen op haar reserves. Negatieve saldo's die dit percentages overschrijden zullen moeten worden opgevangen door extra ouderlijke bijdragen.

De kosten die gemaakt worden door het onderwijs aan te bieden in de satellieten worden over het algemeen gefinancierd door de les gelden en de ontvangen subsidie verstrekt door de Stichting NOB. Voor alle kinderen (Managua en de satellieten) geldt hetzelfde tarief aan lesgeld. Gezien het feit dat het geven van onderwijs in de satellieten en gevolg is van het toenemende aantal SNV-ers (met hun gezinnen) werkzaam en woonachtig in de departementen, zal aan SNV gevraagd worden een structurele bijdrage te leveren om de extra kosten die hier mee gepaard gaan te dekken.

Vooralsnog heeft de school geen ervaring met commerciële sponsoring van de school, noch zien we veel mogelijkheden hiertoe, gezien de beperkte aanwezigheid van Nederlandse bedrijven in Nicaragua. Als de financiële situatie dit vereist is het niet uitgesloten om deze bron van inkomsten nader te bestuderen.

De ICT-gelden zullen in komende periode gebruikt worden voor hardware, en software. Wat betreft hardware wordt overwogen een derde PC aan te schaffen, wellicht een laptop als het onderwijs in de departementen een substantieel onderdeel gaat uitmaken van de school. Vorig schooljaar is een lease-overeenkomst aangegaan tav woordenschatonderwijs van Taalactief 3 waarvoor ook de ICT-gelden zullen worden aangewend.

4.3 Huisvesting

Sinds augustus 2006, is de school gehuisvest in het splinternieuwe gebouw van Nederlandse Ambassade in Managua, en beschikt over 2 goed geoutilleerde klaslokalen met aangepast meubilair voor de kleintjes. Beide lokalen hebben internetaansluiting.

Vanaf het schooljaar 2006 – 2007 zal een aanvang gemaakt worden met lesgeven in de satellieten. Omdat steeds meer ouders (met name uitgezonden door SNV) hier geplaatst worden, heeft de school te maken met een toenemende onderwijsvraag van buiten de hoofdstad Managua.

Om goed onderwijs in de departementen mogelijk te maken is het vinden van een geschikte locatie terplekke zeer belangrijk. Deze wordt voorzien van onderwijs materiaal en een aankleding die het leren stimuleert. Ook de gebruikte leer methode toegesneden op de behoefte van de kinderen zal permanent in het lokaal aanwezig zijn opdat de leerkracht "licht kan reizen".

4.4 Personeelsbeleid

Over de afgelopen vier jaar is het leerlingenaantal gedaald van gemiddeld 25 naar 15. Dientengevolge is van een full-time aanstelling van de leerkracht / directeur overgegaan naar een part-time dienstverband, van 26 uur per week.

Ondanks bovenstaande is het de uitdrukkelijk wens en voornemen om te blijven beschikken over een bevoegd leerkracht verantwoordelijk voor het lesgeven aan de kinderen. Momenteel hebben we geen gedefinieerd personeelsbeleid, dit is een verbeterpunt waar de komende jaren aan gewerkt dient te worden.

Gezien het dalende aantal kinderen woonachtig in de hoofdstad Managua en een stijgende vraag naar onderwijs in de departementen (vanaf 130 tot 230 km buiten Managua) zal aan de leerkracht ook gevraagd worden om het aanbieden van onderwijs in de departementen (satellieten) op zich te nemen. Daarnaast is het voornemen om een beroep te doen op een klassenassistent of stagiaire voor het complementeren van het onderwijs.

Eens per twee jaar wordt de leerkracht de mogelijkheid geboden om deel te nemen aan één van de cursussen van de scholingsdagen van de Stichting NOB. De keuze voor de cursus dient in relatie te staan met de onderwijskundige ontwikkeling van de school en evt aanbevelingen van SNOB of onderwijsinspectie.

Er vindt eens per half jaar een functioneringsgesprek plaats met de leerkrachten rond december. Begin april wordt een beoordelingsgesprek gehouden.

4.5 Veiligheidsbeleid

De leerlingen komen doorgaans met de auto (privé auto of taxi) naar de school. Volgens de geldende richtlijnen van de ambassade wordt buiten het ambassadeterrein geparkeerd waarna de ouders of begeleiders de kinderen lopend naar de klassen begeleiden.

Bij uitstapjes georganiseerd door de Zaterdag Activiteiten Commissie wordt de in Nederland geldende vuistregel gehanteerd van ten minste één begeleider op zes leerlingen.

4.6 Klachtenregeling

De school hanteert een klachtenprotocol volgens het NOB model, deze voorziet in een vertrouwenspersoon ter plekke. Klachten kunnen over van alles gaan, bijvoorbeeld over pestgedrag, discriminatie of seksuele intimidatie. In de schoolgids vindt u de adressen en telefoonnummers, óók die van het meldpunt vertrouwensinspecteurs in Nederland.

4.7 Oudercontacten

Contacten met ouders zijn erg belangrijk ter ondersteuning van het Nederlands leren. De school wil de belangrijke rol die ouders hierbij hebben meer voor het voetlicht brengen.

Omgekeerd is het belangrijk dat ouders weten wat er op school aan bod komt, zodat zij hierop kunnen inspelen. De NTC-school doet op verschillende manieren en ritmes verslag van de vorderingen aan de ouders:

- Twee keer jaar rapportenbespreking tussen leerkracht en ouders over het individuele kind.
- Twee keer per jaar tijdens de ALV geeft de leerkracht een beknopt overzicht van de onderwijskundige vorderingen over de gehele school.
- De leerkracht kan gebruik maken van een nieuwsbrief, paar keer per jaar, om de ouders op de hoogte te houden van de ontwikkelingen op de school.

Dankzij het feit dat het hier een relatief kleine NTC locatie betreft, is over het algemeen de ouderparticipatie in schoolaanverwante zaken groot. Er is een goede opkomst op de ALV of andere vergaderingen die soms worden belegd, afhankelijk van de noodzaak daartoe.

Verder vormen ten minste drie ouders de Zaterdag Activiteiten Commissie die de leerkracht helpen met het bedenken, voorbereiden en verzorgen van 10 activiteiten per jaar (op zaterdagochtend) die in het teken staan van het culturele onderwijs, afgewisseld met sport en spel activiteiten.

Ook als het gaat om praktische zaken zoals een verhuizing van de school, zoals in het verleden meermalen is voorgekomen, weet de school zich gesteund door een actieve ouderparticipatie.

In het geval van het eventueel zoeken van een klassenassistent zal in eerste instantie onder de ouders worden gevraagd of daar belangstelling voor bestaat.

4.8 Externe contacten: netwerkvorming

De school is vrij klein. Dat betekent dat alle bestuurlijke en organisatorische werkzaamheden om de school in stand te houden in verhouding veel tijd innemen. Tot dusver is het met de inzet van

bestuursleden en ouders gelukt om de school draaiende te houden, en de taken uit te voeren die hierbij horen. De school blijft op dit punt en ook wat betreft de financiële positie kwetsbaar.

Om dit te ondervangen zal het bestuur zich oriënteren op samenwerking met andere NTC-scholen in deze regio; o.a. Bolivia, en Chili. Naast een uitwisseling op onderwijsinhoudelijke en bestuurlijke zaken, wordt hierbij gedacht aan de eventuele schaalvoordelen bij de aanschaf van leermethoden en/of software.

Daarnaast bestaat het voornemen om de mogelijkheid te onderzoeken om een relatie aan te gaan met een partnerschool in Nederland, bij voorkeur een school die een internationale dimensie heeft of nastreeft. Naast de inhoudelijk uitwisseling of correspondentie van leerlingen onderling over dagelijkse dingen die ze meemaken, kan hierbij eventueel ook gedacht worden aan de toegang tot leermiddelen, kinderboeken en aanverwante zaken die in Nederland veel ruimer aanwezig zijn dan hier ter plaatse. Een relatie met een partnerschool in Nederland zou als een project op school gestart kunnen worden. Omdat de uitvoering ervan grotendeels bij de leerkracht komt te liggen, is de daadwerkelijke totstandkoming ervan afhankelijk van het animo bij de aanstaande leerkrachten die werkzaam (zullen) zijn op de school.

De laatste jaren is door het wisselen van de leerkracht het contact tussen de NTC school en de dagscholen enigszins verwaterd. Er wordt naar gestreefd de komende jaren weer meer aandacht te schenken aan de afstemming van het onderwijsaanbod van onze school op dat van de dagscholen, opdat herhaling van leerstof in de toch al krappe NTC tijd zo veel mogelijk wordt voorkomen. Dit heeft met name betrekking op de kinderen die volgens het Britse of Nicaraguaanse systeem al vaak op vijfjarige leeftijd beginnen met lezen (in Engels of Spaans respectievelijk). Maar ook voor de oudere kinderen geldt dat een goede relatie met de (leerkrachten) van de dagschool waardevol kan zijn.

4.9 Beleidsvoornemens

Beleidsvoornemens tav het ondersteunend beleid:

1. Uitwerken van het onderwijsaanbod in de verschillende departementshoofdsteden / satellieten.
2. Werken aan een personeelsbeleid.
3. Werken aan de totstandkoming van een relatie met NTC scholen in de regio Zuid Amerika.

Hoofdstuk 5 Integrale zorg voor kwaliteit

In dit hoofdstuk vindt u een algemene beschrijving van ons kwaliteitsbeleid. Dit begint met het stellen van 5 vragen:

- Doet de school de goede dingen?
- Doet de school die dingen goed?
- Hoe weet de school dat?
- Vinden anderen dat ook?
- Wat doet de school met die wetenschap?

Deze vragen hebben wij onszelf ook gesteld.

Het kwaliteitsbeleid valt uiteen in vijf stappen, die hieronder verder worden uitgewerkt: (i) het bepalen van de kwaliteit (daarbij hebben we gebruikgemaakt van het zelfevaluatie-instrument van de Stichting NOB), (ii) het formuleren van prioriteiten, (iii) het ontwikkelen van een aanpak, (iv) het uitvoeren en evalueren en (v) het borgen van de kwaliteit. In de laatste paragraaf wordt een overzicht gegeven van de beleidsvoornemens van de school. Verbeterplannen spelen een centrale rol in ons kwaliteitsbeleid. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe die totstandkomen en hoe deze gebruikt worden, maar de verbeterplannen zelf zult u hier niet aantreffen. Dit zijn aparte documenten die in de komende periode zullen worden opgesteld.

De zorg voor kwaliteit wordt gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Daarom worden naast de leerkrachten ook de ouders en – niet te vergeten – de kinderen hier nadrukkelijk bij betrokken. We willen óók de kinderen een rol geven in de kwaliteitsbepaling van de school omdat verwacht wordt (ervaring hiermee ontbreekt vooralsnog) dat kinderen goed in staat zijn om de sterke en zwakke punten van de school te benoemen. Ervaringen van andere scholen en gepaste instrumenten zullen worden voor dit doel worden gezocht.

5.1 Bepaling van de kwaliteit (diagnose)

Om te bepalen waar de school staat, is gebruik gemaakt van het zelfevaluatie-instrument van de Stichting NOB. Dit houdt in dat in een schema ten aanzien van allerlei aspecten van zowel het onderwijs als management en organisatie wordt aangegeven of deze op orde zijn of verbetering behoeven. Verder zijn de aanbevelingen meegenomen uit het inspectieverslag (november 2005) en het verslag van het schoolbezoek van de Stichting NOB (februari 2004).

Er is getracht de verschillende signalen te groeperen in de volgende verbeteronderwerpen, voor het gebruik in Hoofdstuk 6 zijn de verbeteronderwerpen alvast geformuleerd als doelstellingen:

1. Formuleren van een personeelsbeleid.
2. Verzorgen van onderwijsaanbod aan kinderen die niet in de hoofdstad wonen.
3. Cultuuronderwijs verzorgen voor alle groepen middels 10 thema(zater)dagen.
4. Aanschaffen van adequaat materiaal voor de groepen 1 en 2
5. Aanschaffen van adequaat materiaal voor het NT3 onderwijs.
6. Optimaal gebruik maken van aanvullend onderwijsaanbod aangeboden via internet.
7. Leerlingen en ouders actief betrekken bij bepaling kwaliteit van het onderwijs.
8. Invoeren van jaarlijkse meetmomenten voor kwaliteitsbepaling van het onderwijs.
9. Werken aan en onderhouden van een relatie met NTC scholen in de regio Zuid Amerika.

5.2 Formuleren van prioriteiten en doelen

Uit de diagnose blijkt op welke punten verbetering van de kwaliteit mogelijk en gewenst is. Omdat het onmogelijk is alles tegelijk te doen, moeten vervolgens prioriteiten worden gesteld. Dit zijn belangrijke keuzes die de school zelf moet maken. Door bestuur en leerkracht zijn de verbeterpunten in een schema gezet waarbij de belangrijkheid / prioriteit wordt uitgedrukt in het jaartal dat ze getackeld gaan worden. Dit schema is met de ouders besproken op de ALV van juni 2006 en de definitieve of geaccordeerde versie is opgenomen in Hoofdstuk 6. Ook wordt weergegeven wie de verantwoordelijkheid op zich neemt. Dit sluit niet uit dat andere personen een faciliterende rol kunnen hebben in het verbeterproces.

In de schoolgids zal vervolgens worden aangegeven aan welke beleidsvoornemens dat schooljaar zal worden gewerkt.

5.3 Ontwikkelen van een verbeterplan

Voor elke van de verbeteronderwerpen zal een verbeterplan worden opgesteld, aan de hand van het voorbeeld van SNOB.

Een goed verbeterplan bevat de volgende onderdelen:

1. helder geformuleerde doelen, volgens het SMART-principe; SMART staat voor:
 - **Specifiek:** concreet
 - **Meetbaar:** evalueerbaar
 - **Acceptabel:** instemming van betrokkenen
 - **Realistisch:** haalbaar
 - **Tijdsgebonden:** gepland in tijd
2. een planning van de activiteiten om de doelen te bereiken en de fasering daarvan, evt definiëren van tussendoelen;
3. informatie over de wijze van organisatie van de activiteiten en benodigde middelen (bijvoorbeeld scholing, financiën, coaching);
4. benoemen van ieders verantwoordelijkheden;
5. informatie over de manier waarop de resultaten (tussentijds) worden geëvalueerd en het plan wordt bijgesteld.

5.4 Uitvoeren en evalueren van een verbeterplan

In het schoolplan wordt een overzicht gegeven van de beleidsvoornemens voor de komende vier jaar (zie schema hoofdstuk 6). In de schoolgids wordt beschreven aan welke beleidsvoornemens dat schooljaar gewerkt zal worden.

Per beleidsvoornemen of verbeterpunt wordt een verbeterplan opgesteld. Hierin geven we aan welke aanpak we ontwikkeld hebben om de gestelde doelen te realiseren, welke middelen hiervoor zullen worden ingezet en wie waarvoor verantwoordelijk is. Ook wordt een tijdsplanning opgenomen.

Vervolgens komt het aan op de uitvoering. Hierbij zijn over het algemeen meerdere mensen betrokken, die elk hun eigen verantwoordelijkheid hebben. De schoolleiding houdt overzicht over het verloop van het proces.

Tenslotte evalueren wij de gekozen aanpak, zodat bepaald kan worden of er daadwerkelijk een verbetering is opgetreden en op welke gebieden verdere inspanning nodig is. Overigens wordt al in een vroeg stadium van de uitvoering nagedacht over de evaluatie, zodat we gedurende het proces de informatie kunnen verzamelen die hiervoor nodig is. Ook kunnen we zo het proces gedurende de uitvoering monitoren en waar nodig bijsturen.

5.5 Borgen van kwaliteit

Bestaande kwaliteit en gerealiseerde verbeteringen moeten worden onderhouden: kwaliteit moet worden geborgd. Het hanteren van verbeterplannen voor elke verbeterpunt garandeert een goede systematiek in het kwaliteitsbeleid. Door de secretaris wordt een speciale map of ordner gebruikt om de verbeterplannen in te bewaren.

In de jaarlijkse schoolgids zal de nodige aandacht besteed worden aan de verbeterplannen die geldig zijn. Alsook zullen de resultaten van eerdere verbeterplannen worden vermeld. Via dergelijke vastlegging of documentatie wordt voorkomen dat informatie verloren gaat of geen goede opvolging krijgt door wisseling van bestuursleden en/of leerkracht.

Naast het jaarlijks uitvoeren van het zelfevaluatie-instrument zullen in de komende jaren ook gewerkt worden naar een actieve deelname van ouders en leerlingen in de kwaliteitsbepaling, geschikte instrumenten zullen daarvoor worden gezocht en gebruikt.

Hoofdstuk 6 Samenvattende beleidsvoornemens voor de komende vier jaar

Op basis van de voorgaande hoofdstukken hebben we voor de komende vier jaar een aantal beleidsvoornemens geformuleerd op het gebied van onderwijs, personeel, en kwaliteitsbeleid. Deze zullen in de komende periode volgens de hierboven beschreven structuur worden uitgewerkt in verbeterplannen.

Samenvattend schema beleidsvoornemens :

Items	Verantwoordelijke partij	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	na augustus 2010
Formuleren van een personeelsbeleid	bestuur		x			
Werken aan en onderhouden van een relatie met NTC scholen in de regio Zuid Amerika.	bestuur	x	x			
Aanschaffen van adequaat materiaal voor de groepen 1 en 2	bestuur/leer-kracht		x			
Aanschaffen van adequaat materiaal voor het NT3 onderwijs.	bestuur/leer-kracht		x			
Cultuuronderwijs voor alle groepen middels thema(zater)dagen.	leerkracht	x				
Verzorgen van onderwijsaanbod aan kinderen die niet in de hoofdstad wonen.	bestuur/leer-kracht	x	x	x	x	
Optimaal gebruik maken van aanvullend onderwijsaanbod aangeboden via internet	leerkracht	x				
Leerlingen en ouders actief betrekken bij bepaling kwaliteit van het onderwijs	leerkracht	x				
Invoeren van jaarlijkse meetmomenten voor kwaliteitsbepaling van het onderwijs.	bestuur/leer-kracht	x				

Bijlagen:

Bijlage 1	Eisen die wet- en regelgeving aan het schoolplan stelt
Bijlage 2	Relevante tekstdelen uit de Bekostigingsbeschikking van de Stichting NOB
Bijlage 3	Formulier "Vaststelling van schoolplan"
Bijlage 4	Herziene kerndoelen basisonderwijs Nederlands
Bijlage 5	Overzicht tussendoelen beginnende geletterdheid
Bijlage 6	Overzicht Tussendoelen gevorderde geletterdheid
Bijlage 7	Kerndoelen Cultuur
Bijlage 8	Intake formulier
Bijlage 9	Onderwijskundig rapport
Bijlage 10	Handelingsplan

Bijlage 1 Eisen die wet- en regelgeving aan het schoolplan stelt

De eisen die de overheid aan het schoolplan stelt zijn wettelijk vastgelegd (zie kader). In Nederland moeten alle scholen voor primair onderwijs een schoolplan opstellen. Een schoolplan kan betrekking hebben op meerdere scholen die vallen onder hetzelfde bevoegd gezag en wordt ten minste een keer in de vier jaar door het bevoegd gezag vastgesteld.

In de bekostigingsbeschikking van de Stichting NOB (zie volgende bijlage) is opgenomen dat ook Nederlandse scholen in het buitenland over een schoolplan dienen te beschikken. Dit schoolplan moet gebaseerd zijn op het raamschoolplan van de Stichting NOB.

Het schoolplan

(1) Het schoolplan bevat een beschrijving van het beleid met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs dat binnen de school wordt gevoerd, en omvat in elk geval het onderwijskundig beleid, het personeelsbeleid en het beleid met betrekking tot de bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.

Het schoolplan kan op een of meer scholen voor basisonderwijs en een of meer scholen voor ander onderwijs van hetzelfde bevoegd gezag betrekking hebben.

(2) Het onderwijskundig beleid omvat in elk geval de uitwerking van de wettelijke opdrachten voor het onderwijs en van de door het bevoegd gezag in het schoolplan opgenomen eigen opdrachten voor het onderwijs in een onderwijsprogramma. Daarbij worden tevens betrokken de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

(3) Het personeelsbeleid, voor zover dat in het schoolplan tot uitdrukking wordt gebracht, omvat in elk geval maatregelen met betrekking tot het personeel die bijdragen aan de ontwikkeling en de uitvoering van het onderwijskundig beleid.

(4) Het beleid met betrekking tot de bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs omvat in elk geval op welke wijze het bevoegd gezag bewaakt dat die kwaliteit wordt gerealiseerd en vaststelt welke maatregelen ter verbetering van de kwaliteit nodig zijn.

WPO, artikel 12

Naast de eisen van de overheid kan uw school ook zelf eisen en wensen formuleren waaraan het onderwijs moet voldoen. Die eisen en wensen kunnen bijvoorbeeld ingegeven zijn door de visie van het schoolteam op het onderwijs of door de uitgangspunten die zijn gekozen in het schoolbeleid.

Artikel I. Toelichting op de wet- en regelgeving

Onderwijskundig beleid

Onder deze noemer moet het schoolplan beschrijven welke keuzen de school heeft gemaakt ten aanzien van leerstof, werkwijzen, methoden en ontwikkelingsmaterialen. Hierdoor wordt duidelijk of het onderwijsprogramma voldoende rekening houdt met de kerndoelen.

Onder leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften wordt verstaan: leerlingen in achterstandssituaties, leerlingen met Nederlands als tweede taal, leerlingen met leerproblemen, leerlingen met lichamelijke of geestelijke handicaps en hoogbegaafde leerlingen.

Onderwijskundige doelen die de overheid centraal stelt zijn: de kerndoelen, de ononderbroken ontwikkelingsgang, onderwijs op maat, het bestrijden van achterstanden, de opvoeding tot multiculturele burgers en het tegengaan van schoolverzuim.

Personeelsbeleid

Bij de beschrijving van personeelsbeleid moet worden duidelijk gemaakt op welke wijze ontwikkeling en uitvoering van het onderwijskundig beleid worden ondersteund door initiatieven op het gebied van nascholing en begeleiding en de verdeling van de taken en werkzaamheden over het personeel. Een voorbeeld hiervan is op een grote leslocatie een leerkracht aanwijzen als intern begeleider en hiervoor extra uren beschikbaar stellen.

Inrichting van kwaliteitszorg

Het systeem van kwaliteitszorg van uw NTC-school dient ertoe de vinger aan de pols te houden:

- werkt de leerkracht/het team doelgericht en systematisch aan het realiseren van de wettelijke doelen en van de schooleigen doelen en uitgangspunten (missie);
- werkt de leerkracht/het team met opsporingsmiddelen die kwaliteitsgebreken signaleren in het onderwijsleerproces (leerstofaanbod, pedagogisch-didactisch handelen, leerlingenzorg, leertijd) en/of in ondersteunende, faciliterende processen (financieel beleid, huisvesting, personeelsbeleid, externe contacten, oudercontacten);
- werkt de leerkracht/het team doelgericht en systematisch aan het wegwerken van opgespoorde kwaliteitsgebreken in het onderwijsleerproces en/of in ondersteunende processen;
- werkt de leerkracht/het team doelgericht en systematisch aan het voorkómen van kwaliteitsgebreken;
- werkt de leerkracht/het team doelgericht aan het realiseren van leerlingprestaties die ten minste het niveau hebben dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht;
- werkt de leerkracht/het team methodisch in zijn pogingen eenmaal bereikte hogere kwaliteitsniveaus daadwerkelijk op peil te houden en te continueren.

De wetgever noemt drie deelprocessen die bij dit 'vinger aan de pols houden' van belang zijn: het bepalen, het verbeteren en het bewaken van kwaliteit. Maar eenmaal bereikte hogere kwaliteit moet ook worden vastgehouden en – ondanks alle wisselingen – zeker worden gesteld om continuïteit te verkrijgen. Dit vierde deelproces wordt het borgen van kwaliteit genoemd.

Bijlage 2 Relevante tekstdelen uit de Bekostigingsbeschikking van de Stichting NOB

Artikel 1 Taakomschrijving van de stichting

De Stichting NOB is belast met het beheer van door de overheid geheel of gedeeltelijk bekostigde activiteiten en voorzieningen van Nederlands onderwijs in het buitenland:

- a. het ondersteunen en instandhouden van Nederlandse onderwijsvoorzieningen in het buitenland. Het onderwijs kan worden verzorgd in Nederlandse scholen of Nederlandse afdelingen van nationale of internationale scholen in het buitenland, dan wel in een lespuntlocatie in het buitenland;
- b. het ondersteunen van de totstandkoming en de uitvoering van onderwijs op afstand via schriftelijke, telefonische en elektronische media.

Artikel 2 Doelgroep van de stichting

1. De in artikel 1 genoemde activiteiten zijn primair bedoeld voor Nederlandse staatsburgers die in het buitenland verkeren, met het oog op terugkeer in en aansluiting bij het onderwijs in Nederland.
2. De activiteiten bedoeld in artikel 1 sub a en b zijn in beginsel gericht op hetzij basisonderwijs: kinderen in de leeftijdsgroep van 4 tot en met 14 jaar, hetzij voortgezet onderwijs: kinderen in de leeftijdsgroep van 12 tot en met 18 jaar.
3. De stichting draagt zorg voor toegankelijkheid van de onderwijsvoorzieningen voor leerlingen met de Belgische nationaliteit, mits deze Nederlandstalig zijn.

Artikel 4 Aansluiting op Nederlands onderwijs

1. De activiteiten van de stichting zijn erop gericht zoveel als mogelijk de aansluiting tussen het onderwijs in het buitenland en het onderwijs in Nederland te garanderen. Aan rapporten, diploma's en getuigschriften verstrekt door de scholen in het buitenland dienen zoveel mogelijk dezelfde rechten verbonden te zijn als wanneer die rapporten, diploma's en getuigschriften zouden zijn verworven aan een uit de openbare kas bekostigde school in Nederland.
2. Teneinde de aansluiting te bevorderen werkt de stichting met een raamschoolplan/raamschoolgids voor het volledig basisonderwijs dan wel het onderwijs in de Nederlandse Taal en Cultuur dat zoveel mogelijk is afgestemd op de in Nederland geldende voorschriften.
3. Aan docenten verbonden aan scholen voor Nederlands onderwijs in het buitenland worden dezelfde eisen van bevoegdheid gesteld als in vergelijkbare gevallen onder de Nederlandse onderwijswetgeving. Ontheffing dan wel gedeeltelijke ontheffing kan worden verleend door de inspectie van het onderwijs.

Bekostigingsbeschikking Stichting NOB, 9 juli 1999

Bijlage 3

Formulier 'Vaststelling van schoolplan'

FORMULIER 'Vaststelling van schoolplan'

School: _____

Adres: _____

Postcode/plaats/land: _____

Het bevoegd gezag van bovengenoemde school heeft het

van _____ tot _____ (datum) *)

geldende schoolplan van deze school vastgesteld.

Namens het bevoegd gezag,

_____ plaats, land

_____ datum

_____ handtekening

_____ naam

_____ functie

*) maximaal vier jaar

Bijlage 4 Herziene kerndoelen basisonderwijs Nederlands

Kerndoelen zijn streefdoelen. Ze geven aan wat iedere school in elk geval nastreeft bij leerlingen. Daarbij kunnen drie kanttekeningen geplaatst worden.

In de eerste plaats omschrijven de doelen het eind van een leerproces, niet de wijze waarop ze bereikt worden. Met andere woorden, kerndoelen doen geen uitspraken over didactiek. Gezien het karakter van het basisonderwijs dienen leraren een beroep te doen op de natuurlijke nieuwsgierigheid en de behoefte aan ontwikkeling en communicatie van kinderen, en deze te stimuleren. Door een gestructureerd en interactief onderwijsaanbod, vormen van ontdekkend onderwijs, interessante thema's en activiteiten worden kinderen uitgedaagd in hun ontwikkeling.

In de tweede plaats dienen inhouden en doelen zo veel mogelijk op elkaar te worden afgestemd, verbinding te hebben met het dagelijks leven en in samenhang te worden aangeboden.

In de derde plaats dient er aandacht te worden besteed aan doelen die voor alle leergebieden van belang zijn: goede werkhouding, gebruik van leerstrategieën, reflectie op eigen handelen en leren, uitdrukken van eigen gedachten en gevoelens, respectvol luisteren en kritiseren van anderen, verwerven en verwerken van informatie, ontwikkelen van zelfvertrouwen, respectvol en verantwoordelijk omgaan met elkaar, zorg voor en waardering van de leefomgeving.

Karakteristiek

Taalonderwijs is van belang omdat de rol van taal bij het verwerven van inhouden en vaardigheden in alle leergebieden (en de transfer daartussen) evident is. Het onderwijs in Nederlands als tweede taal heeft dat besef de laatste jaren sterk doen groeien. Taalonderwijs is dus van belang voor het succes dat kinderen in het onderwijs zullen hebben en voor de plaats die ze in de maatschappij zullen innemen.

Daarnaast heeft taal een sociale functie. Kinderen dienen hun taalvaardigheid te ontwikkelen omdat ze die nu en straks in de maatschappij hard nodig hebben. Dat houdt onder meer in dat het onderwijs waar mogelijk uitgaat van communicatieve situaties: levensechte en boeiende leesteksten, gesprekken over onderwerpen die kinderen bezig houden, een echte correspondentie met kinderen van andere scholen.

Taalverwerving en -onderwijs verlopen als het ware in cirkels: het gaat vaak om dezelfde inhouden, maar de complexiteit en de mate van beheersing nemen toe. Anders gezegd: het onderwijs in Nederlandse taal is erop gericht dat kinderen in de beheersing van deze taal in en buiten school steeds competentere taalgebruikers worden. Die competenties zijn te typeren in vier trefwoorden³: kopiëren, beschrijven, structureren en beoordelen. Die zijn niet zonder meer tot formuleringen in kerndoelen te verwerken, omdat het vaak gaat om een combinatie van competenties.

Met 'kopiëren' wordt bedoeld: zo letterlijk mogelijk een handeling nadoen (overschrijven van het bord bijvoorbeeld).

'Beschrijven' is op eigen wijze (in eigen woorden) toepassen van een vaardigheid. Dat kan inhouden: verslag uitbrengen, informatie geven of vragen.

'Structureren' houdt in: op eigen manieren ordening aanbrengen.

'Beoordelen' is reflectie op mogelijkheden, evalueren.

In het aanbod neemt de schriftelijke taalvaardigheid een belangrijke plaats in. 'Geletterdheid' veronderstelt meer dan alleen de techniek van lezen en schrijven. Ook inzicht in de maatschappelijke functie ervan en een positieve attitude maken er deel van uit. Deze ontwikkeling begint eigenlijk al voor de basisschool, bij voorlezen en vertellen in het gezin, en wordt verder ontwikkeld in alle groepen.

Ook al is de ontwikkeling van de schriftelijke taalvaardigheid van belang, de ontwikkeling van de mondelinge taalvaardigheid verdient blijvende aandacht. Uitbreiding van de woordenschat, aandacht voor taal en denken, toepassen van luisterstrategieën, voorlezen en vertellen: het zijn activiteiten die de mondelinge taalvaardigheid verder ontwikkelen, maar daarnaast voorwaardelijk zijn voor het schriftelijk domein.

³

¹ In navolging van de Vlaamse eindtermen voor lager onderwijs.

Beschouwing van taal en taalgebruik geeft kinderen 'gereedschappen' om over taal te praten en na te denken. Traditioneel ging het hierbij om grammatica, soms ook om de beschouwing van interessante taalverschijnselen. Tegenwoordig denkt men hierbij vooral aan inzicht in eigen en andermans taalgebruikstrategieën, zodat een kind leert deze steeds bewuster en doelgerichter in te zetten. Naast aandacht voor taal als systeem is er ook reflectie op taalgebruik. Taalbeschouwing dient geen op zichzelf staand onderdeel te vormen, maar geïntegreerd te worden met (onderdelen uit) de overige domeinen.

Het zal duidelijk zijn dat onderwijs in Nederlands als tweede taal vaak een wat ander karakter heeft dan Nederlands als eerste taal: de beginsituatie van de leerlingen is anders, de didactiek verschilt, het aanbod is soms anders gefaseerd, er ligt meer nadruk op woordenschatuitbreiding. Maar voor alle leerlingen gelden in feite dezelfde doelen en hetzelfde aanbod. Veel van oorsprong autochtone kinderen die in achterstandssituaties opgroeien zijn ook gebaat bij didactische inzichten die door ervaring met onderwijs aan allochtone kinderen scherper zijn geworden. Een van die inzichten is dat taal in alle vakken een cruciale rol speelt bij het verwerven van kennis en vaardigheden in die 'andere vakken'.

Kerdoelen

Mondeling taalonderwijs

- 1 De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.
- 2 De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren.
- 3 De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informatief of opiniërend van karakter is en leren met argumenten te reageren.

Schriftelijk taalonderwijs

- 4 De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen.
- 5 De leerlingen leren naar inhoud en vorm teksten te schrijven met verschillende functies, zoals: informeren, instrueren, overtuigen of plezier verschaffen.
- 6 De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het lezen van school- en studieteksten en andere instructieve teksten, bij systematisch geordende bronnen, waaronder digitale.
- 7 De leerlingen leren informatie en meningen te vergelijken en te beoordelen in verschillende teksten.
- 8 De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het schrijven van een brief, een verslag, een formulier of een werkstuk. Zij besteden daarbij aandacht aan zinsbouw, correcte spelling, een leesbaar handschrift, bladspiegel, eventueel beeldende elementen en kleur.
- 9 De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.

Taalbeschouwing, waaronder strategieën

- 10 De leerlingen leren bij de doelen onder 'mondeling taalonderwijs' en 'schriftelijk taalonderwijs' strategieën te herkennen, te verwoorden, te gebruiken en te beoordelen.
- 11 De leerlingen leren een aantal taalkundige principes en regels. Zij kunnen in een zin het onderwerp, het werkwoordelijk gezegde en delen van dat gezegde onderscheiden. De leerlingen kennen:
 - regels voor het spellen van werkwoorden;
 - regels voor het spellen van andere woorden dan werkwoorden;
 - regels voor het gebruik van leestekens.
- 12 De leerlingen verwerven een adequate woordenschat en strategieën voor het begrijpen van voor hen onbekende woorden. Onder 'woordenschat' vallen ook begrippen die het leerlingen mogelijk maken over taal te denken en te spreken.

Bijlage 5 Overzicht tussendoelen beginnende geletterdheid

1. Boekoriëntatie
 1. Kinderen begrijpen dat illustraties en tekst samen een verhaal vertellen.
 2. Ze weten dat boeken worden gelezen van voor naar achter, bladzijden van boven naar beneden en regels van links naar rechts.
 3. Ze weten dat verhalen een opbouw hebben.
 4. Ze kunnen aan de hand van de omslag van een boek de inhoud van het boek al enigszins voorspellen.
 5. Kinderen weten dat je vragen over een boek kunt stellen. Deze vragen helpen je om goed naar het verhaal te luisteren en te letten op de illustraties.
2. Verhaalbegrip
 1. Kinderen begrijpen de taal van voorleesboeken. Ze zijn in staat om conclusies te trekken naar aanleiding van een voorgelezen verhaal. Halverwege kunnen ze voorspellingen doen over het verdere verloop van het verhaal.
 2. Kinderen weten dat de meeste verhalen zijn opgebouwd uit een situatieschets en een episode. Een situatieschets geeft informatie over de hoofdpersonen, de plaats en tijd van handeling. In een episode doet zich een bepaald probleem voor dat vervolgens wordt opgelost.
 3. Kinderen kunnen een voorgelezen verhaal naspelen terwijl de leerkracht vertelt.
 4. Kinderen kunnen een voorgelezen verhaal navertellen, aanvankelijk met steun van illustraties.
 5. Kinderen kunnen een voorgelezen verhaal navertellen zonder gebruik te hoeven maken van illustraties.
3. Functies van geschreven taal
 1. Kinderen weten dat geschreven taalproducten zoals briefjes, brieven, boeken en tijdschriften een communicatief doel hebben.
 2. Kinderen weten dat symbolen zoals logo's en pictogrammen verwijzen naar taalhandelingen.
 3. Kinderen zijn zich bewust van het permanente karakter van geschreven taal.
 4. Kinderen weten dat tekenen en tekens produceren mogelijkheden bieden tot communicatie.
 5. Kinderen weten wanneer er sprake is van de taalhandelingen 'lezen' en 'schrijven'. Ze kennen het onderscheid tussen 'lezen' en 'schrijven'.
4. Relatie tussen gesproken en geschreven taal
 1. Kinderen weten dat gesproken woorden kunnen worden vastgelegd, op papier en met audio/visuele middelen.
 2. Kinderen weten dat geschreven woorden kunnen worden uitgesproken.
 3. Kinderen kunnen woorden als globale eenheden lezen en schrijven. Voorbeelden: de eigen naam en namen van voor het kind belangrijke personen/dingen, logo's en merknamen.
5. Taalbewustzijn
 1. Kinderen kunnen woorden in zinnen onderscheiden.
 2. Kinderen kunnen onderscheid maken tussen de vorm en betekenis van woorden.
 3. Kinderen kunnen woorden in klankgroepen verdelen zoals bij kin-der-wa-gen.
 4. Kinderen kunnen reageren op en spelen met bepaalde klankpatronen in woorden; eerst door eindrijm ("Pan rijmt op Jan") en later met behulp van beginrijm ("Kees en Kim beginnen allebei met k").
 5. Kinderen kunnen fonemen als de kleinste klankeenheden in woorden onderscheiden, zoals bij p-e-n.
6. Alfabetisch principe
 1. Kinderen ontdekken dat woorden zijn opgebouwd uit klanken en dat letters met die klanken corresponderen en leggen de foneem-grafeemkoppeling.
 2. Kinderen kunnen door de foneem-grafeemkoppeling woorden die ze nog niet eerder hebben gezien, lezen en schrijven.

7. Functioneel 'schrijven' en 'lezen'
 1. Kinderen schrijven functionele teksten, zoals lijstjes, briefjes, opschriften en verhaaltjes.
 2. Kinderen lezen zelfstandig prentenboeken en eigen en andermans teksten.
8. Technisch lezen en schrijven, start
 1. Kinderen kennen de meeste letters; ze kunnen de letters fonetisch benoemen.
 2. Kinderen kunnen klankzuivere (km-, mk- en mkm-)woorden ontsleutelen zonder eerst de afzonderlijke letters te verklanken.
 3. Kinderen kunnen klankzuivere woorden schrijven.
9. Technisch lezen en schrijven, vervolg
 1. Kinderen lezen en spellen klankzuivere woorden (van het type mmkm, mkmm en mmkmm).
 2. Kinderen lezen korte woorden met afwijkende spellingpatronen en meerlettergrepige woorden.
 3. Kinderen maken gebruik van een breed scala van woordidentificatietechnieken.
 4. Kinderen herkennen woorden steeds meer automatisch.
10. Begrijpend lezen en schrijven
 1. Kinderen tonen belangstelling voor verhalende en informatieve teksten en boeken en zijn ook gemotiveerd die zelfstandig te lezen.
 2. Kinderen begrijpen eenvoudige verhalende en informatieve teksten.
 3. Kinderen gebruiken geschreven taal als een communicatiemiddel.

Bijlage 6 Overzicht Tussendoelen gevorderde geletterdheid

De tussendoelen gevorderde geletterdheid (groep 4-8) zijn – net als de tussendoelen beginnende geletterdheid – door het Expertisecentrum Nederlands ontwikkeld.

Toelichting

In de tussendoelen gevorderde geletterdheid wordt aan de volgende acht leerlijnen aandacht worden besteed (de leerlijnen moeten overigens wel weer in samenhang met elkaar worden gezien):

- leerlijn 1: lees- en schrijfmotivatie
- leerlijn 2: technisch lezen
- leerlijn 3: spelling en interpunctie
- leerlijn 4: begrijpend lezen
- leerlijn 5: strategisch schrijven
- leerlijn 6: informatieverwerking
- leerlijn 7: leeswoordenschat
- leerlijn 8: reflectie op geschreven taal

Hieronder zijn de leerlijnen uitgewerkt:

leerlijn 1: Lees- en schrijfmotivatie

Middenbouw

- 1.1. Kinderen zijn intrinsiek gemotiveerd voor lezen en schrijven.
- 1.2. Ze beschouwen lezen en schrijven als dagelijkse routines
- 1.3. Ze zien geschreven taal als communicatiemiddel
- 1.4. Ze hanteren geschreven taal als middel voor informatieverwerking.
- 1.5. Ze ervaren geschreven taal als expressiemiddel.

Bovenbouw

- 1.6. Kinderen waarderen bestaande werken op het terrein van fictie.
- 1.7. Ze waarderen bestaande werken op het terrein van non-fictie.
- 1.8. Ze waarderen bestaande werken op het terrein van poëzie.
- 1.9. Ze hebben een positief zelfbeeld tegenover het gebruik van geschreven taal.
- 1.10. Ze onderkennen het persoonlijk en maatschappelijk belang van geletterdheid.

leerlijn 2: Technisch lezen

Midden- en bovenbouw

De leerlingen gebruiken verschillende technieken om woorden snel en nauwkeurig te herkennen.

- 2.1. Ze herkennen lettercombinaties en spellingpatronen.
- 2.2. Ze herkennen lettergrepen in geschreven woorden.
- 2.3. Ze herkennen het unieke letterpatroon van (leen)woorden.
- 2.4. Ze maken gebruik van de betekenis van een woord.
- 2.5. Ze maken gebruik van de context van een woord.

De leerlingen gebruiken verschillende technieken om een tekst goed voor te lezen:

- 2.6. Ze gebruiken leestekens op de juiste wijze.
- 2.7. Ze lezen groepen van woorden als een geheel.
- 2.8. Ze lezen een tekst met het juiste dynamische en melodisch accent.
- 2.9. Ze lezen een tekst in het juiste tempo en zonder spellinguitspraak.
- 2.10. Ze houden bij het voorlezen rekening met het lesdoel en met het publiek.

leerlijn 3: Spelling en interpunctie

Middenbouw

- 3.1. Kinderen zijn in staat klankzuivere woorden correct te spellen.
- 3.2. Ze kennen de spelling van woorden met homofonen (ei-ij, au-ou, g-ch)
- 3.3. Ze passen de gelijkvormigheidregel toe (hond-honden, kast-kastje)
- 3.4. Ze passen de analogieregel toe (hij zoekt, hij vindt)
- 3.5. Ze kunnen eenvoudige interpunctie duiden en toepassen: gebruik hoofdletters, punt, vraagteken en uitroepetekens.
- 3.6. Ze kunnen hun spelling- en interpunctiefouten onderkennen en corrigeren.

Bovenbouw

- 3.7. Kinderen zijn in staat lange, gelede woorden en woordsamenstellingen te spellen (geleidelijk, ademhaling, voetbalwedstrijd)
- 3.8. Ze beheersen de regels van de werkwoordspelling (hij verwachtte, de verwachte brief)
- 3.9. Ze zijn redelijk in staat leenwoorden correct te spellen (politie, liter, computer).
- 3.10. Ze kunnen complexe interpunctie duiden en toepassen: komma, puntkomma, dubbele punt, aanhalingstekens en haakjes.
- 3.11. Ze zijn in staat om zelfstandig hun spelling- en interpunctiefouten te onderkennen en te corrigeren.
- 3.12. Ze ontwikkelen een attitude voor correct schriftelijk taalgebruik.

leerlijn 4: Begrijpend lezen

Middenbouw

De leerlingen lezen eenvoudige teksten die verhalend, informatief, directief, beschouwend en argumentatief van aard zijn met begrip en voeren daarbij de volgende leesstrategieën uit:

- 4.1. Ze bepalen het thema van een tekst en activeren hun eigen kennis over het thema.
- 4.2. Ze koppelen verwijswaarden aan antecedenten.
- 4.3. Ze lossen het probleem van een moeilijke zin (of zinnen) op.
- 4.4. Ze voorspellen de volgende informatie in een tekst.
- 4.5. Ze leiden informatie af uit een tekst.
- 4.6. Ze onderscheiden verschillende soorten teksten zoals verhalende, informatieve, directieve, beschouwende en argumentatieve teksten.
- 4.7. Ze herkennen de structuur van verhalende teksten.

Bovenbouw

De leerlingen lezen minder eenvoudige teksten die verhalend, informatief, directief, beschouwend of argumentatief van aard zijn met begrip en voeren daarbij de volgende leesstrategieën uit.

- 4.8. Ze zoeken, selecteren en verwerken op een doelbewuste en efficiënte manier informatie uit verschillende bronnen.
- 4.9. Ze leiden betekenisrelaties tussen zinnen en alinea's en herkennen inconsistenties.
- 4.10. Ze stellen zelf vragen tijdens het lezen.
- 4.11. Ze bepalen de hoofdgedachte van een tekst en maken een samenvatting.
- 4.12. Ze herkennen de structuur van verschillende soorten teksten.
- 4.13. Ze plannen, sturen, bewaken en controleren hun eigen leesgedrag.
- 4.14. Ze beoordelen teksten op hun waarde.

leerlijn 5: Strategisch schrijven

Middenbouw

- 5.1. De kinderen schrijven korte teksten, zoals antwoorden op vragen, berichten en afspraken en langere teksten, zoals verhalende en informatieve teksten.

- 5.2. Ze kennen kenmerken van verhalende, informatieve, directieve, beschouwende en argumentatieve teksten.
- 5.3. Ze durven te schrijven en hebben er plezier in.
- 5.4. Ze stellen het onderwerp vast en zijn zich bewust van het schrijfdoel en het lezerspubliek.
- 5.5. Ze verzamelen informatie uit enkele bronnen die beschikbaar zijn.
- 5.6. Ze ordenen de gevonden informatie in de tijd.
- 5.7. Ze kiezen de geschikte woorden en formuleren hun gedachten en gevoelens in enkelvoudige zinnen.
- 5.8. Ze schrijven korte teksten met de juiste spelling en interpunctie.
- 5.9. Ze lezen hun geschreven tekst na en reviseren die met hulp van anderen.
- 5.10. Ze kunnen opmerkingen maken bij hun eigen teksten.

Bovenbouw

- 5.11. De kinderen schrijven allerlei soorten teksten, waaronder verhalende, informatieve, directieve, beschouwende en argumentatieve teksten.
- 5.12. Ze herkennen en gebruiken enkele kenmerken van verhalende, informatieve, directieve, beschouwende en argumentatieve teksten.
- 5.13. Ze stellen het schrijfdoel en het lezerspubliek van tevoren vast.
- 5.14. Ze verzamelen informatie uit verschillende soorten bronnen.
- 5.15. Ze ordenen vooraf de gevonden informatie.
- 5.16. Ze kiezen de juiste woorden en formuleren hun gedachten en gevoelens in enkelvoudige en samengestelde zinnen.
- 5.17. Ze schrijven langere teksten met de juiste spelling en lay-out.
- 5.18. Ze besteden aandacht aan de vormgeving en de lay-out.
- 5.19. Ze lezen hun geschreven tekst na en reviseren die zelfstandig.
- 5.20. Ze reflecteren op het schrijfproduct en op het schrijfproces.

leerlijn 6: Informatieverwerking

Middenbouw

- 6.1. De kinderen zoeken snel woorden op die alfabetisch zijn geordend.
- 6.2. Ze kennen de functie en opzet van verschillende informatiebronnen, zoals woordenboeken, telefoonboeken, jeugdtijdschriften, schoolkranten en internet.
- 6.3. Ze zoeken de gewenste informatie op in verschillende informatiebronnen, zoals woordenboeken, telefoonboeken, jeugdtijdschriften, schoolkranten en internet.
- 6.4. Ze zoeken in een documentatiecentrum of schoolbibliotheek een boek of ander materiaal op een efficiënte wijze op met behulp van een trefwoordenlijst of de computer.
- 6.5. Ze herlezen een tekst of delen van een tekst als dat nodig is.
- 6.6. Ze stellen zichzelf relevante vragen voor en na het lezen van een tekst.

Bovenbouw

- 6.7. De kinderen kennen de betekenis en functie van verschillende informatiebronnen, zoals woordenboeken, encyclopedieën, week- en dagbladen, tijdschriften, spoorboeken, reisgidsen, atlassen en internet.
- 6.8. Ze zoeken de gewenste informatie op in verschillende informatiebronnen, zoals woordenboeken, encyclopedieën, week- en dagbladen, tijdschriften, spoorboeken, reisgidsen, atlassen en internet.
- 6.9. Ze zoeken in een openbare bibliotheek boeken of andere materialen op een efficiënte wijze op met behulp van een computer.
- 6.10. Ze maken een schema, uittreksel of samenvatting van een verhalende of informatieve tekst.
- 6.11. Ze stellen zichzelf relevante vragen voor, tijdens en na het lezen van een tekst.

leerlijn 7: Leeswoordenschat

Middenbouw

- 7.1. Kinderen breiden hun conceptuele netwerken uit, zodat diepe woordbetekenissen ontstaan.
- 7.2. Ze maken onderscheid tussen vorm- en betekenisaspecten van woorden.

- 7.3. Ze kunnen eenvoudig figuratief taalgebruik interpreteren.
- 7.4. Ze zijn in staat strategieën toe te passen voor het afleiden van de betekenis van woorden uit de tekst.
- 7.5. Ze zijn in staat strategieën toe te passen voor het onthouden van nieuwe woorden.

Bovenbouw

- 7.6. Kinderen weten dat woorden onderschikkende en bovenschikkende betekenisrelaties kunnen hebben.
- 7.7. Ze weten dat woordparen betekenisrelaties kunnen hebben, zoals tegenstelling en synoniem.
- 7.8. Ze passen figuratief taalgebruik zelf toe.
- 7.9. Ze kunnen zelfstandig nieuwe woordbetekenissen afleiden en onthouden.
- 7.10. Ze weten hoe ze woorden kunnen opzoeken in naslagwerken (woordenboek, encyclopedie).

leerlijn 8: Reflectie op geschreven taal

Middenbouw

- 8.1. Kinderen weten dat uiteenlopende tekstgenres verschillende functies hebben.
- 8.2. Ze hebben zicht op de processen van schriftelijk taalgebruik.
- 8.3. Ze maken onderscheid tussen woordsoorten.
- 8.4. Ze kennen de afgrenzing van een zin.
- 8.5. Ze kennen de globale structuur van verhalen en informatieve teksten.

Bovenbouw

- 8.6. Kinderen zijn in staat qua functie en structuur onderscheid te maken tussen verhalende, informatieve, argumentatieve, directieve en expressieve teksten.
- 8.7. Ze zijn in staat om verbuiging van naamwoorden en vervoeging van werkwoorden te interpreteren en toe te passen.
- 8.8. Ze beheersen basale grammaticale begrippen, zoals onderwerp, gezegde en persoonsvorm.
- 8.9. Ze maken het onderscheid tussen formeel en informeel gebruik van geschreven taal.
- 8.10. Ze begrijpen dat de geschreven taalcode is gebaseerd op de standaardtaal.

Verwijzingen

Bron: Cor Aarnoutse en Ludo Verhoeven (red.) (2003): Tussendoelen gevorderde geletterdheid. Leerlijnen voor groep 4 tot en met 8. Expertisecentrum Nederlands

<http://www.kun.nl/en> (website Expertisecentrum Nederlands voor meer informatie)

Zie ook

- [Informatieverwerving of informatieverwerking](#)
- [Leeswoordenschat](#)
- [Schrijven](#)
- [Taalbeschouwing/taalbeschouwingsonderwijs](#)

Boeken

- Tussendoelen gevorderde geletterdheid. Leerlijnen voor groep 4 tot en met 8. (2003)
Auteurs: Aarnoutse, C. Verhoeven, L.; uitgever: Expertisecentrum Nederlands, Nijmegen
ISBN: 9055542407

Bijlage 7 Kerndoelen Cultuur

Hierna volgen de relevante kerndoelen voor het onderwijs in de Nederlandse Cultuur, zoals voorgeschreven. Aangehouden is de officiële nummering van kerndoelen.

Mens en samenleving

35. De leerlingen leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en als consument.
36. De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger.
38. De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen.

Ruimte

47. De leerlingen leren de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving te vergelijken met die in omgevingen elders, in binnen- en buitenland, vanuit de perspectieven landschap, wonen, werken, bestuur, verkeer, recreatie, welvaart, cultuur en levensbeschouwing. In ieder geval wordt daarbij aandacht besteed aan twee lidstaten van de Europese Unie, twee landen die in 2004 lid werden, de Verenigde Staten en een land in Azië, Afrika en Zuid-Amerika.
48. Kinderen leren over de maatregelen die in Nederland genomen worden / werden om bewoning van door water bedreigde gebieden mogelijk te maken.
50. De leerlingen leren omgaan met kaart en atlas, beheersen de basistopografie van Nederland.

Tijd

53. De leerlingen leren over de belangrijke historische personen en gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis en kunnen die voorbeeldmatig verbinden met de wereldgeschiedenis.

Kerninhouden Nederlandse cultuur voor het NTC-onderwijs

Toelichting

De hieronder vermelde kerninhouden zijn niet voorschrijvend bedoeld, maar bij wijze van richtlijn. Als NTC-scholen expliciet aandacht besteden aan cultuur, moeten hiervoor doelstellingen worden geformuleerd en lesinhouden worden aangegeven.

De beschikbare tijd is een belangrijke factor bij de invulling van de cultuurcomponent. Op de meeste NTC-scholen is geen of weinig tijd beschikbaar. Afhankelijk van de beschikbare tijd kunnen de domeinen meer of minder aandacht krijgen.

Kerninhouden Nederlandse cultuur

Algemene doelstelling

De lessen Nederlandse cultuur beogen het instandhouden en versterken van de verbondenheid met de Nederlandse cultuur, om een succesvolle terugkeer naar Nederland te bevorderen. De lessen Nederlandse cultuur worden gegeven ter ondersteuning van en als aanvulling op de Nederlandse taallessen.

We onderscheiden de domeinen:

- festiviteiten, feestdagen, gebruiken en gewoontes;
- jeugdcultuur en actuele ontwikkelingen;
- Nederlandkunde.

De domeinen worden geïntegreerd en in onderlinge samenhang aangeboden, en zo veel mogelijk ook in samenhang met de Nederlandse taallessen.

Kerninhouden per domein:

Domein festiviteiten, feestdagen, gebruiken en gewoontes:

Leerlingen hebben kennis van en doen ervaringen op met typisch Nederlandse festiviteiten, feestdagen, gebruiken en gewoontes.

Domein jeugdcultuur en actuele ontwikkelingen:

Leerlingen zijn op de hoogte van actuele ontwikkelingen en de jeugdcultuur in Nederland.

Domein Nederlandkunde:

Leerlingen hebben kennis van de Nederlandse samenleving, vanuit historisch en (sociaal)geografisch perspectief.

Uitwerking in leerstofaanbod:

Domein festiviteiten, feestdagen, gebruiken en gewoontes:

Voor alle groepen wordt de jaarlijkse cyclus van feestdagen doorlopen, waarbij in ieder geval aandacht is voor Koninginnedag en Sinterklaas. Jaarlijks worden daarnaast andere feestdagen benadrukt, zoals carnaval, vader- en moederdag, Pasen, Kerst, enzovoort.

Incidenteel (als daartoe aanleiding is) worden typisch Nederlandse evenementen belicht, zoals bijvoorbeeld de Elfstedentocht, Luilak, St. Maarten.

Domein jeugdcultuur en actuele ontwikkelingen:

Voor alle groepen:

- lezen van en spreken over Nederlandse kinder- en jeugdtijdschriften
- uitwisselen van persoonlijke ervaringen na contact met Nederland (bezoeken, visite, vakanties)

Groep 3 t/m 8:

- contacten met kinderen in Nederland per post/e-mail/Internet
- lezen van en spreken over Nederlandse tijdschriften, krantenberichten, websites, enzovoort
- de inhouden aan de orde laten komen in verwerkingsopdrachten

Domein Nederlandkunde:

Voor alle groepen:

In alle groepen vormen de inhouden van dit domein een aanvulling (op het gebied van Nederlandse begrippen en de Nederlandse situatie) op het onderwijs dat in de dagschool al aan de orde komt bij de lessen aardrijkskunde, geschiedenis en andere onderwerpen op het gebied van 'mens en maatschappij'.

Groep 1 t/m 4:

- Onderwerpen 'mens en maatschappij' (waaronder aardrijkskunde en geschiedenis) die op de dagschool aan de orde komen, met Nederlandse begrippen en aanvulling op de Nederlandse situatie, zie hierboven.
- Jaarlijks wordt in ieder geval één seizoen behandeld.

Groep 5/6:

- Onderwerpen die in de dagschool aan de orde komen, met Nederlandse begrippen en aanvulling op de Nederlandse situatie, zie hierboven.
- De kinderen nemen kennis van specifieke sociaal-geografische en geschiedkundige kenmerken van de stad en/of regio waar men in Nederland (familie)banden mee heeft.

Groep 7/8:

- Onderwerpen 'mens en maatschappij' (waaronder aardrijkskunde en geschiedenis) die op de dagschool aan de orde komen, met Nederlandse begrippen en aanvulling op de Nederlandse situatie, zie hierboven.
- De leerstof van het vakgebied aardrijkskunde voor groep 6: Nederland.
- Onderdelen van de leerstof geschiedenis specifiek gericht op Nederland, waaronder in ieder geval ontdekkingsreizen en expansie (de Gouden Eeuw), het Koninkrijk na 1815, de Tweede Wereldoorlog en de hedendaagse maatschappij.

Bijlage 8 Intake en planning NTC-onderwijs

naam	
datum inschrijving	
geboortedatum	
taal leerling (T1 en T2)	
groep	
NT groep	
naam moeder	
nationaliteit moeder	
eerste taal moeder	
beroep moeder	
naam vader	
nationaliteit vader	
eerste taal vader	
beroep vader	
adres	
e-mail	
telefoonnummer thuis	
telefoonnummer mobiel	
telefoonnummer werk	
telefoonnummer anders	
verwachte verblijfsduur in Nicaragua	
medische bijzonderheden	
voorkeur dokter/ziekenhuis bij ongevallen	
verwachtingen ouders NTC onderwijs	
verwachte onderwijsvorm na Nicaragua	
Informatie lokale school	
Naam lokale school	
groep/level	
schooltijden	

instructietalen	
didactisch niveau van het taalonderwijs:	
lezen	
spelling	
taal algemeen	
sociale omgang medeleerlingen	
overige vakken	
bijzonderheden	

Bijlage 9 Onderwijskundig rapport

Rapport om mee te geven aan leerlingen als informatie voor de nieuwe school, bij terugkeer naar Nederland

i) Onderwijskundig rapport: algemeen deel

Aangepast model ten behoeve van de NTC-scholen

In te vullen op het moment dat de leerling de school verlaat.

1. Leerlinggegevens

Achternaam leerling

Voorna(a)m(en).....

Roepnaam m / v

Geboortedatum geboorteplaats:..... geboorteland:.....

Adres

Postcode en plaats:

Land:

Telefoon: geheim

Toekomstig adres:

Postcode en plaats:

Land:

Nationaliteit leerling Nederlands
 Anders nl.....

Kerkelijke gezindte

Onderwijs- / sofi-nummer

2. Gegevens betreffende het gezin

Naam en voorletters vader Nat.:

Naam en voorletters moeder Nat.:.....

Gezinssamenstelling

Naam en voorletters eventuele voogd/verzorger

Moedertaal leerling

Spreektaal vader met het kind

Spreektaal moeder met het kind

Bijzonderheden ten aanzien van de gezondheid van de leerling

Bijzonderheden ten aanzien van het gedrag van de leerling

Overige bijzonderheden

3. Gegevens van de school

Naam

Adres

Plaats

Land

Telefoon

Fax

E-mail

Naam directeur

Naam contactpersoon

Datum uitschrijving

4. Overige schoolgegevens

De leerling volgt naast de NTC-school onderwijs aan:

0 Internationale school Voertaal:

0 Lokale school Voertaal:

5. Advies ten aanzien van schoolkeuze:

0 Primair onderwijs

0 basisschool

0 speciale school voor basisonderwijs

0 internationale school

0 lokale school met NTC-onderwijs

0 Voortgezet onderwijs

0 internationale school

0 regulier voortgezet onderwijs

0 vwo

0 havo

0 vmbo, leerweg:

0 andere vorm van voortgezet onderwijs:

Komt de wens van de ouders overeen met het schooladvies? Ja Nee

Komt de wens van de leerling overeen met het schooladvies? Ja Nee

Opmerkingen:

6. Schoolloopbaan

Genoten onderwijs voordat leerling op huidige school kwam:

Naam land: Naam school: Schooljaar:

.....
.....
.....
.....

Leerling is op huidige school vanaf groep

Huidige groep: groepscombinatie ja/nee groeps grootte:

Karakteristiek van het onderwijs in de groep: 0 overwegend klassikaal
0 overwegend individueel
0

Is er sprake van doublure nee/ ja in groep:

Is er sprake van schoolverzuim? 0 Nee
0 Ja, geoorloofd 0 Een enkele keer 0 Vaak
0 Ja, ongeoorloofd 0 Een enkele keer 0 Vaak
Eventuele toelichting:

Overige bijzonderheden

7. Leerlingresultaten

Leerlingvolgsysteem: (invullen of aanhechten)

Indien een bepaald vakgebied niet van toepassing is op uw school, vult u 'niet van toepassing' (n.v.t.) in.

Leergebied / onderdeel	Naam en niveau gebruikte toets	Score	Dle of niveau	Datum afname toets
Technisch lezen				
Spelling				
Begrijpend lezen				
Leeswoordenschat				
.....				

(Eind)toetsen basisonderwijs: (invullen of gegevens aanhechten)

Indien de (eind)toetsen basisonderwijs niet van toepassing zijn op deze leerling, vult u 'niet van toepassing' (n.v.t.) in.

Cito Taalscore	Rekenscore	Informatieverwerking	Wereldoriëntatie	Totaal

Andere testgegevens:

8. Werkhouding

Werktempo	Snel	Normaal	Traag
Nauwkeurigheid	Groot	Normaal	Gering
Concentratie	Sterk	Normaal	Snel afgeleid
Doorzettingsvermogen m.b.t. leervakken	Sterk	Normaal	Gering
Betrokkenheid bij de les	Groot	Normaal	Gering

Opmerkingen:

9. Speciale begeleiding

Ontving de leerling speciale leerhulp? Nee/Ja

Zo ja: 0 Van eigen leerkracht

0 Remedial teacher

0 Logopedist

0 Schoolbegeleider

0 Anders:

Op welke gebieden zijn er problemen?

Hoelang doen de problemen zich voor?

Wat is er aan het probleem gedaan?

Wat is het resultaat?

Heeft de speciale begeleiding voldoende effect gehad? 0 Nee 0 Ja

Heeft het kind extra steun/ begeleiding nodig op de volgende school? 0 Nee 0 Ja

Zo ja, op welke wijze en op welke gebieden?

Heeft hij/zij recht op ambulante begeleiding? 0 Nee 0 Ja 0 onbekend

10. Huiswerk

Is de leerling gewend huiswerk te maken? Ja/nee

Zo ja:

Huiswerkattitude	<input type="checkbox"/> Positief	<input type="checkbox"/> Neutraal	<input type="checkbox"/> Negatief	
Huiswerkomstandigheden	<input type="checkbox"/> Optimaal	<input type="checkbox"/> Redelijk	<input type="checkbox"/> Slecht	<input type="checkbox"/> Onbekend

11. Eventuele toelichting op het onderwijskundig rapport

.....

Nadere informatie kan worden opgevraagd bij:

de ouder(s)/verzorger(s)/voogd(es)

de toeleverende school

12. Bijlage(n)

Meegestuurd zijn:

- De gegevens over de vorderingen bij de leer- en vormingsgebieden (specifiek deel onderwijskundig rapport)
- Leerlingenrapport
- Schriftelijk materiaal van de leerling
- Handelingsplan(nen)
- Opmerkingen m.b.t. de zorg van de leerling
- Opmerkingen m.b.t. de gespecialiseerde hulp
-

13. Ondertekening

Datum:

Dit onderwijskundig rapport is ingevuld door:

Naam en handtekening directeur:

Hebben de ouders/verzorgers dit rapport ontvangen?

Ja

Nee

Eventuele opmerkingen:

i) Onderwijskundig rapport: specifiek deel

Gegevens over de vorderingen groep 1/2/3

naam leerling: _____

Is de lijst met beheerste begrippen bijgevoegd ja neen

Nederlandse taal

taal/denkontwikkeling goed ruim vold vold twijf onvold

ordenen

objectiveren

mondeling taalgebruik

spreekvaardigheid

luistervaardigheid

woordenschat

schriftelijk taalgebruik

visueel dictee

auditief dictee

werkhouding _____

werktempo _____

lezen goed ruim vold vold twijf onvold

visuele discriminatie

visuele analyse

visuele synthese

auditieve discriminatie

auditieve analyse

auditieve synthese

letterkennis

lezen 1-lettergrepige woorden

lezen 2-lettergrepige woorden

lezen van zinnen

werkhouding _____

werktempo _____

Gebruik van de landstaal [gastland]

goed ruim vold vold twijf onvold

het spreken en verstaan

het lezen

het schrijven

Gegevens over de vorderingen groep 4 t/m 8

naam leerling: _____

Nederlandse taal

mondeling taalgebruik

	goed	ruim vold	vold	twijf	onvold
spreekvaardigheid	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
luistervaardigheid	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
woordenschat	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

schriftelijk taalgebruik

stelvaardigheid	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
omgaan met alfabet/woordenboek	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
begrip van grammatica	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
beheersing spellingsregels	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
werkhouding	_____				
werktempo	_____				

lezen

beheersing van lezen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
begrijpend/studerend lezen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
belangstelling voor het lezen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
werkhouding	_____				
werktempo	_____				

Gebruik van de landstaal

	goed	ruim vold	vold	twijf	onvold
verstaan	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
spreken	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
lezen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
schrijven	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Overzicht van de gebruikte methoden (indien van toepassing)

naam leerling: _____

Leer en vormingsgebieden (WBO, art. 9)

Nederlandse taal
- taal

- spelling

- lezen

methode	deel	pag./les

Opmerkingen:

Thema's waaraan het kind een tijd heeft gewerkt (indien van toepassing)

gebied	gebied	gebied
1.	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.
4.	4.	4.

Opmerkingen:

AANBEVELINGEN VOOR ZORGVERBREDING (indien van toepassing)

denk b.v. aan gebruik van materialen en methoden

Bijlage 10. Handelingsplan

INDIVIDUEEL HANDELINGSPLAN

Datum:

Naam/Groep:

Vak(ken):

Periode:

School:

Ingevuld door:

Beginsituatie	Leerdoel	Leermiddelen	Organisatie	Evaluatie	Tijd